

PARTNERTÁJÉKOZTATÓ HÍRLEVÉL

ÁLLATTENYÉSZTÉSI TELJESÍTMÉNYVIZSGÁLÓ KFT. 2023. XXIII. ÉVFOLYAM 9. SZÁM | SZEPTEMBER

A NYERSTEJ II.

12.
oldal

MÓDSZERHARMONIZÁCIÓ - NDFd

29.
oldal

BESZÉLGETÉS COMBS PROFESSZORRAL A
ROSTRÓL

26.
oldal

SZARVASMARHASPORTOK II.

32.
oldal

TARTALOM

SZARVASMARHA-ÁGAZATI SZEMINÁRIUM	3
SZÁMADÁS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT ÁLLOMÁNYRÓL	4
AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TEHENÉSZETEK LEGJOBBJAINAK ÚJ ORSZÁGOS RANGSORAI	4
AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK LEGJOBBJAINAK MEGYEI RANGSORAI: a legjobb 10 tehenészet	6
AZ A2 TEJ ELŐNYEI	10
ÁLLATEGÉSZSÉG ÉS TAKARMÁNYOZÁS A nyerstej összetétele, mikrobiológiája, telepi kezelése / jogi szabályozása II. (Dr. Monostori Attila, dr. Dégen László)	12
KLÍMAVÁLTOZÁS A klímaváltozás állattenyésztési vonatkozásai X. Az új KAP II. pillére – További gazdaságfejlesztési beavatkozások és a környezeti fenntarthatóság (Szakértő munkatársunk írása)	16
SZOMATIKUS SEJTSZÁM-VIZSGÁLAT A TEJMINŐSÉG JAVÍTÁSÁÉRT	20
TEJMINTÁKBAN AZONOSÍTOTT KÓROKOZÓK ARÁNYA	21
TERMÉKENYÍTÉSI ADATOK ELEMZÉSE A SZAPORÍTÁS JAVÍTÁSÁÉRT	21
TEJKARBAMID-VIZSGÁLAT A TAKARMÁNYOZÁS JAVÍTÁSA ÉRDEKÉBEN	22
PAG VIZSGÁLATI EREDMÉNYEK	22
A TEJÁGAZAT ÖKONÓMIÁJA (Prof. Dr. Ózsvári László)	24
A JÓ MINŐSÉGŰ TÖMEGTAKARMÁNY A GAZDASÁGOS TERMELÉS ALAPJA Beszélgetés David Combs professzor úrral 2020 novemberében A podcast középpontjában: a TTNDFD kifejezés demisztifikálása (Dr. Orosz Szilvia)	26
Az NDFd-módszer harmonizációja – USA-kompatibilitás (Dr. Orosz Szilvia)	29
TUDOMÁNY, EGÉSZSÉG, JÓKEDV Szarvasmarhasportok II. (Dr. Kenéz Árpád)	32
A TEJ SZAKMAKÖZI SZERVEZET ÉS TERMÉKTANÁCS HÍREI	34

Elérhetőség:

Cím: 2100 Gödöllő, Dózsa György út 58.
E-mail: atkft@atkft.hu
Honlap: www.atkft.hu

Felelős kiadó:

Kövesdi Zsolt, ügyvezető igazgató

Lektorálták: a szerkesztőbizottság tagjai

Főszerkesztő:

Rácz Henriett | 06-20/329-5227
racz.henriett@atkft.hu

A szerkesztőbizottság tagjai:

Dr. Dégen László, Dr. Kenéz Árpád,
Dr. Monostori Attila, Dr. Orosz Szilvia,
Dr. Ózsvári László, Rácz Henriett

Grafikai előkészítés:

LittleShark Marketing Kft.

Nyomás:

Vármédia Print Kft.
www.varmediaprint.hu

ISSN HU-2063-3491

SZARVASMARHA-ÁGAZATI SZEMINÁRIUM PROGRAM

SZOLNOKI FŐISKOLA (SZOLNOK, TISZALIGETI SÉTÁNY 14.)

2023. NOVEMBER 29-30.

Időbeosztás		Témák	Előadó
1. nap	10-11	Az AMS tehének takarmányozásának szempontjai	Prof. Trevor DeVries, Kanada
	11-12	A tehénkomfort javítása a viselkedés, az egészség és a termelés javítása érdekében	Prof. Trevor DeVries, Kanada
	12-13	A robottakarmányozás egyes takarmányozási kérdései Tisztaberekben	Bodó Gergő, Tisztaberek
	14-15	A takarmányozás fontosabb gyakorlati kérdései AMS-ben (53 AMS telep tapasztalatai alapján Minnesota és Wisconsin államban)	Prof. Marcia Endres Minnesotai Egyetem, USA
	15-16	Az ellés utáni kérődzési idő és a csúcstermelés közötti összefüggés	Prof. Marcia Endres Minnesotai Egyetem, USA
Időbeosztás		Témák	Előadó
2. nap	10-11	Minden cseppje aranyat ér! – A kolosztrum korszerű kezelése	Hegedüs Norbert Inter-Mix Kft.
	11-12	Az üszőnevelés kihívásai – Hogyan kerüljük el a választáskori visszaesést?	Dr. Marius Bogdan, Trouw Nutrition, Románia
	12-13	Korszerű borjúnevelés a gyakorlatban I.	Johan Hoogendoorn és Csánkné Pozbai Orsolya, Dairytop
	13-14	Korszerű borjúnevelés a gyakorlatban II.	Johan Hoogendoorn és Csánkné Pozbai Orsolya, Dairytop

A változtatás jogát fenntartjuk!

A részvétel előzetes regisztrációhoz kötött! (atkft.hu/rendezvenyek, atkft.coolticket.hu)

Jelentkezési határidő: 2023. november 24.

További információ: Rácz Henriett (szeminarium@atkft.hu, +36-20/329-5227), www.atkft.hu

A rendezvény támogatói:

SZÁMADÁS A TERMELÉS-ELLENŐRZÖTT ÁLLOMÁNYRÓL (2023. SZEPTEMBER)

1. táblázat: A termelés-ellenőrzött állomány jellemzői ellenőrzési módszerek szerint

Tenyészetek száma	Záró tehénlétszám	Fejt tehénlétszám	Összes tej (kg)	Fejési átlag	Istálló-átlag	Előző ellenőrzés óta létszám növekedés	csökkenés
408	171 456	141 949	4 538 599	31,97	26,47	6 027	7 593

2. táblázat: Az ellenőrzött tehénállomány létszáma és termelése az aktuális havi ellenőrző fejés napján (megyéenként, összesen és átlagosan)

Megye	Tenyészetek száma	Záró tehénlétszám	Átlag (tehen/telep)	Fejt tehénlétszám	Összes tej (kg)	Fejési átlag	Istálló-átlag	Előző ellenőrzés óta létszám Növekedés	Csökkenés	Változás
Baranya	20	10 603	530	8 953	296 153	33,08	27,93	384	465	-81
Bács - Kiskun	29	5 731	198	4 550	128 991	28,35	22,51	167	260	-93
Békés	33	16 493	500	13 372	409 860	30,65	24,85	531	665	-134
Borsod - Abaúj - Zemplén	17	8 673	510	7 248	233 072	32,16	26,87	299	389	-90
Csongrád-Csanád	22	8 831	401	7 180	235 040	32,74	26,62	303	448	-145
Fejér	18	10 123	562	8 241	252 033	30,58	24,90	373	388	-15
Győr - Moson - Sopron	32	15 280	478	12 937	428 302	33,11	28,03	628	733	-105
Hajdú - Bihar	48	19 737	411	16 489	519 035	31,48	26,30	666	813	-147
Heves	8	3 092	387	2 578	82 220	31,89	26,59	119	120	-1
Komárom - Esztergom	10	5 416	542	4 644	174 800	37,64	32,27	200	191	9
Nógrád	8	3 506	438	2 801	84 272	30,09	24,04	93	123	-30
Pest	21	11 565	551	9 573	323 169	33,76	27,94	464	746	-282
Somogy	10	6 332	633	5 469	187 703	34,32	29,64	274	285	-11
Szabolcs - Szatmár - Bereg	24	10 141	423	8 069	252 927	31,35	24,94	334	486	-152
Jász - Nagykun - Szolnok	30	10 699	357	8 845	282 770	31,97	26,43	355	477	-122
Tolna	31	6 052	195	4 964	135 470	27,29	22,38	170	193	-23
Vas	13	6 019	463	5 092	156 634	30,76	26,02	192	197	-5
Veszprém	25	10 595	424	8 789	292 237	33,25	27,58	396	507	-111
Zala	9	2 568	285	2 155	63 914	29,66	24,89	79	107	-28
2023. augusztus	408	171 456	420	141 949	4 538 599	31,97	26,47	6 027	7 593	-1566
eltérés az előző hónaptól:	-1	-1 566	-3	-792	-66 629	-0,29	-0,15	115	1 120	

3. táblázat: A termelés-ellenőrzött tehénállomány istállóátlag szerinti megoszlása

Istálló-átlag	Telepek		Tehenek	
	Száma	%-os megoszlása	Száma	%-os megoszlása
30.1 kg felett	57	14,00	47 953	27,97
25.1 - 30.0 között	115	28,26	67 316	39,26
20.1 - 25.0 között	99	24,32	36 378	21,22
15.1 - 20.0 között	73	17,94	14 055	8,20
10.1 - 15.0 között	41	10,07	4 559	2,66
5.1 - 10.0 között	17	4,18	765	0,45
5.0 kg alatt	5	1,23	430	0,25
Összesen:	407	100	171 456	100
Istállóátlag: 26,47 kg				

A TERMELÉS-ELLENŐRZÖTT TEHÉNÉSZETEK LEGJOBBJAINAK ÚJ ORSZÁGOS RANGSORAI

4. táblázat: Az előző évi átlaglétszámnál (453 ellenőrzött tehenél) kevesebbet tartó 25 legjobb tenyészet istállóátlag szerinti rangsora

Rang-sor	azonosító	Tenyészet megnevezés	cím	Záró tehénlétszám	Fejt tehénlétszám	Összes napi tej (kg)	Fejési átlag	Istálló-átlag
1	1468621	Herceg-Farm Kft.	Csaholc	203	176	8 328	41,32	41,03
2	0364801	Dán és Társa Mg. Term. és Sz. Bt.	Bélmegyer	105	93	3 830	41,18	36,47
3	0848821	Magyar Szabolcs Gergő	Berettyóújfalu	155	133	5 484	41,23	35,38
4	0406521	Emődi Mezőgazdasági Zrt.	Emőd	413	378	14 422	38,15	34,92
5	1951021	Bakos Imre	Türje	9	9	314	34,83	34,83
6	0434121	Ivanics Imréné	Csobja	59	52	2 053	39,49	34,80
7	1544101	Nagykörűi Haladás Zrt.	Nagykörű	372	331	12 414	37,50	33,37
8	1009021	Mocsai Búzakalász Szövetkezet	Mocsa	452	383	14 669	38,30	32,45
9	1472021	Tarnamajor Kft.	Nyírbátor	61	61	1 960	32,13	32,13
10	1260021	Agrifutura Reál Kft.	Tárnok	46	43	1 438	33,45	31,27
11	0307901	Holstein-Farm Kft.	Gerendás	341	286	10 485	36,66	30,75
12	1269902	Agro-Taks Kft.	Taksory	352	298	10 738	36,03	30,51
13	0846921	Formula-Gp Ker. Term. és Szolg. Kft.	Hajdúböszörmény	426	380	12 861	33,85	30,19
14	0744121	Darnózséli Agrár Zrt.	Darnózséli	386	345	11 648	33,76	30,18
15	1467521	Dancsné Orosz Katalin Farm	Tiszavasvári	420	369	12 636	34,24	30,09
16	0807421	Hajdúböszörményi Mg. Zrt.	Hajdúböszörmény	362	308	10 790	35,03	29,81
17	1501601	Tirus Zrt.	Kisújszállás	408	349	11 973	34,31	29,35
18	0849721	Ádány Nóra	Berettyóújfalu	166	138	4 823	34,95	29,06
19	1726601	Sárvári Mg. Zrt.	Hegyfalu	390	339	11 227	33,12	28,79
20	1802001	AGROMNIA Farm Tejt. és Állatt. Kft.	Vaszar	304	260	8 718	33,53	28,68
21	0410321	Tiszamenti Milk Kft.	Tiszakeszi	437	381	12 337	32,38	28,23
22	0814321	Hajnal-99 Kft.	Berettyóújfalu	373	306	10 508	34,34	28,17
23	0935621	Agrocantina Kft.	Tiszánána	372	303	10 434	34,44	28,05
24	0700221	"Haladás" Mezőgazdasági Kft.	Kóny	226	197	6 331	32,14	28,01
25	0850221	ifj. Ádány József	Berettyóújfalu	110	89	3 061	34,39	27,82
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				6 948	6 007	213 482		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				278	240		35,54	30,73

5. táblázat: Legalább az előző évi átlagléltszámú (453 és több) ellenőrzött tehenet tartó 25 legjobb tenyészet istállóátlag szerinti rangsora

Rang-sor	azonosító	A tenyészet megnevezés	cím	Záró tehénlétszám	Fejt tehénlétszám	Összes napi tej (kg)	Fejési átlag	Istálló-átlag
1	1015421	Solum Zrt.	Komárom, Csémpusztza	1 213	1 038	48 024	46,27	39,59
2	1004021	Solum Zrt.	Komárom	1 066	920	40 237	43,74	37,75
3	0781621	Kisalföldi Mezőgazdasági Zrt.	Rétalap-Balogtag	789	717	27 842	38,83	35,29
4	0708621	Rábapordányi Mg. Zrt.	Rábapordány	541	471	18 571	39,43	34,33
5	0781721	Kisalföldi Mg. Zrt.	Kapuvár-Miklósmajor	980	850	33 390	39,28	34,07
6	0425621	Ivanics Imre	Csobaj	605	529	20 520	38,79	33,92
7	0157821	Bólyi Mg. Term. Ker. Zrt.	Csípőtelek	2 971	2 554	100 706	39,43	33,90
8	1808502	Nemesszalóki Mezőgazdasági Zrt.	Nemesszalók	1 407	1 187	47 620	40,12	33,85
9	1249021	Lakto Kft.	Dabas	1 001	843	33 360	39,57	33,33
10	0300321	Nemzeti Ménesbirtok és Tang. Zrt.	Mezőhegyes	977	806	32 526	40,35	33,29
11	1366401	Bos-Frucht Agrárszövetkezet	Homokszentgyörgy	659	564	21 799	38,65	33,08
12	0806421	Nagyhegyesi Állattenyésztő Kft.	Nagyhegyes	624	530	20 599	38,87	33,01
13	1850201	Lajoskomáromi Tejtermelő Kft.	Gecse	851	732	28 047	38,32	32,96
14	1429221	Erdőhát Zrt.	Csaholc	1 562	1 273	51 075	40,12	32,70
15	0739423	Dunakiliti Agrár Zrt.	Dunakiliti	1 138	910	37 047	40,71	32,55
16	1465701	Berek-Farm Kft.	Tisztaberek	978	833	31 808	38,18	32,52
17	1634521	Kocsolai Mezőgazdasági Szövetkezet	Kocsola	584	495	18 921	38,22	32,40
18	0362201	Kisdombegyházi Agro-Ferr Kft.	Dombegyház	571	506	18 436	36,44	32,29
19	1367221	CLA Milk Kft.	Somogyaszob	2 205	1 923	71 081	36,96	32,24
20	1733301	Sárvári Mg. Zrt.	Káld	1 073	944	34 472	36,52	32,13
21	1527201	Kossuth 2006 Mg-i Termelő Zrt.	Jászárokszállás	518	408	16 508	40,46	31,87
22	0146721	Bicsérdi Arany-Mező Zrt.	Bicsérd	809	668	25 748	38,55	31,83
23	0425921	Geo-Fríz Mg-i Ker-i és Szolg. Kft.	Onga	1 315	1 079	41 818	38,76	31,80
24	0807621	Hajdúböszörményi Béke Mg-i Kft.	Hajdúböszörmény	1 906	1 625	60 202	37,05	31,59
25	0726121	Cankó 2000 Mg-i T. K. és Sz. Kft.	Bogyoszló	709	600	22 320	37,20	31,48
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				27 052	23 005	902 675		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				1082	920		39,24	33,37

6. táblázat: Az 1000 ellenőrzött tehénnél többet tartó tenyészetek istállóátlag szerinti rangsora

Rang-sor	azonosító	A tenyészet megnevezés	cím	Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlag	Istálló-átlag
1	1015421	Solum Zrt.	Komárom, Csémpusztza	1 213	1 038	48 024	46,27	39,59
2	1004021	Solum Zrt.	Komárom	1 066	920	40 237	43,74	37,75
3	0157821	Bólyi Mg. Term. Ker. Zrt.	Csípőtelek	2 971	2 554	100 706	39,43	33,90
4	1808502	Nemesszalóki Mezőgazdasági Zrt.	Nemesszalók	1 407	1 187	47 620	40,12	33,85
5	1249021	Lakto Kft.	Dabas	1 001	843	33 360	39,57	33,33
6	1429221	Erdőhát Zrt.	Csaholc	1 562	1 273	51 075	40,12	32,70
7	0739423	Dunakiliti Agrár Zrt.	Dunakiliti	1 138	910	37 047	40,71	32,55
8	1367221	CLA Milk Kft.	Somogyaszob	2 205	1 923	71 081	36,96	32,24
9	1733301	Sárvári Mg. Zrt.	Káld	1 073	944	34 472	36,52	32,13
10	0425921	Geo-Fríz Mg-i Ker-i és Szolg. Kft.	Onga	1 315	1 079	41 818	38,76	31,80
11	0807621	Hajdúböszörményi Béke Mg-i Kft.	Hajdúböszörmény	1 906	1 625	60 202	37,05	31,59
12	0841121	Nyakas Farm Kft.	Hajdúnánás	1 653	1 384	51 733	37,38	31,30
13	1270422	Hunland Farm Kft. di Pizzocheri Paolo e Famiglia	Gomba-Felsőfarkasd	2 312	1 836	71 717	39,06	31,02
14	1355301	Bos-Frucht Agrárszövetkezet	Kaszok	1 622	1 452	50 281	34,63	31,00
15	0701821	Extra Tej Tejtermelő Kft.	Beled	1 054	886	32 192	36,33	30,54
16	1434121	Bátortrade Kft.	Nyírbátor	1 220	991	36 937	37,27	30,28
17	0700926	Inícia Zrt.	Ikrény	1 229	1 055	36 990	35,06	30,10
18	0650401	Agárdi Farm Állatt. Növterm. Kft.	Seregélyes-Elzamajor	1 112	869	33 184	38,19	29,84
19	0517101	Kinizsi 2000 Mezőgazdasági Zrt.	Fábiánsebestyén	1 012	810	30 095	37,15	29,74
20	1278521	Hunland Dairy Kft.	Bugyi	1 946	1 698	56 988	33,56	29,28
21	0416521	Geo-Milk Kft.	Sárospatak	1 194	993	34 896	35,14	29,23
22	0560421	Hód-Mezőgazda Zrt.	Hódmezővásárhely	1 653	1 320	48 212	36,52	29,17
23	0305021	Hidasháti Zrt.	Békés	1 125	937	31 455	33,57	27,96
24	0155521	DUPOR Állatteny. Ker. és Szolg. Kft.	Görösgal	1 078	968	29 867	30,85	27,71
25	0650101	Protrag-Agrárcentrum Kft.	Ráckeresztúr-Martónvásár	1 382	1 160	38 083	32,83	27,56
26	1800622	Agroprodukt Zrt.	Ihász-Zsigmondháza	1 627	1 301	44 416	34,14	27,30
27	1503501	Jász-Föld Zrt.	Jászládány	1 149	962	31 231	32,46	27,18
28	0601001	Enyingi Agrár Zrt.	Kicséripusztza	1 781	1 457	46 161	31,68	25,92
29	1504401	Jászapáti 2000 Mg. Zrt.	Jászapáti	1 233	1 026	31 870	31,06	25,85
30	1152101	Com-Agro Sardo Kft.	Nógrádkövesd	2 146	1 716	55 367	32,27	25,80
31	0230321	Városföldi Agrárgazdaság Zrt.	Városföld	1 024	766	22 160	28,93	21,64
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				45 409	37 883	1 379 477		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				1 465	1 222		36,41	30,38

A TERMELÉS-ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK LEGJOBBJAINAK VÁRMEGYEI RANGSORAI: MEGYÉNKÉNT A LEGJOBB 10 TEHENÉSZET (LEGALÁBB 20 FEJT TEHÉN) (2023. SZEPTEMBER)

7.1. táblázat: Baranya vármegye

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0157821	Bólyi Mg. Term. Ker. Zrt.	Csípőtelek	2 971	2 554	100 706	39,43	33,90
2.	0146721	Bicsérdi Arany-Mező Zrt.	Bicsérd	809	668	25 748	38,55	31,83
3.	0116321	Borjádi Mg.Term. Ker. Szolg. Zrt.	Borjád	526	445	16 497	37,07	31,36
4.	0105201	Kelet-Mecsek Kft.	Pécsvárad	352	284	9 756	34,35	27,71
5.	0155521	DUPOR Állatteny. Ker. és Szolg. Kft	Görösgal	1 078	968	29 867	30,85	27,71
6.	0113421	Szajki Zrt.	Szajk	519	475	14 131	29,75	27,23
7.	0111021	Geresdlaki Mg. Zrt.	Geresdlak	427	361	11 449	31,71	26,81
8.	0112401	"Duna Gyöngye 2000" Mg. Zrt.	Dunaszekcső	280	234	7 254	31,00	25,91
9.	0117721	Makrom Kft.	Mágocs	445	394	11 377	28,87	25,57
10.	0150801	Lukovics és Társa Kft.	Magyarszék	208	160	5 107	31,92	24,55
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				7 615	6 543	231 892		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				762	654		35,44	30,45

7.2. táblázat: Bács - Kiskun vármegye

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0222501	Dózsa Mg. Zrt.	Tass	844	674	23 917	35,48	28,34
2.	0200901	Dávodi Augusztus 20. Zrt.	Dávod	985	817	27 239	33,34	27,65
3.	0240701	Katymár Food Kft.	Katymár	193	170	4 608	27,11	23,88
4.	0217721	Kiskun Farm Kft.	Kiskunfélegyháza	437	358	10 282	28,72	23,53
5.	0200821	Chjaviza Kft.	Tiszaalpár	511	426	11 516	27,03	22,54
6.	0201601	Déli Agrárszakképzési Centrum	Jánoshalma	29	20	629	31,44	21,68
7.	0230321	Városföldi Agrárgazdaság Zrt.	Városföld	1 024	766	22 160	28,93	21,64
8.	0212001	Kék Duna Mg. Szöv.	Fajszt	320	278	6 603	23,75	20,63
9.	0200301	Kapcsándi Jenő Zoltán	Tiszaalpár	95	79	1 949	24,67	20,51
10.	0240301	Hétkány Kft.	Öregcsertő	148	127	3 002	23,64	20,29
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				4 586	3 715	111 905		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				459	372		30,12	24,40

7.3. táblázat: Békés vármegye

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0364801	Dán és Társa Mg. Term. és Sz. Bt.	Bélmegyér	105	93	3 830	41,18	36,47
2.	0300321	Nemzeti Ménesbirtok és Tang. Zrt.	Mezőhegyes	977	806	32 526	40,35	33,29
3.	0362201	Kisdombegyházi Agro-Ferr Kft.	Dombegyház	571	506	18 436	36,44	32,29
4.	0307901	Holstein-Farm Kft.	Gerendás	341	286	10 485	36,66	30,75
5.	0301821	Körös 2000 Kft.	Szeghalom	582	445	17 450	39,21	29,98
6.	0321301	Zsadányi Malom '97 Kft.	Zsadány	755	617	22 364	36,25	29,62
7.	0305021	Hidasháti Zrt.	Békés	1 125	937	31 455	33,57	27,96
8.	0324701	Mezőkovácsházi "Új Alkotmány" Kft.	Mezőkovácsháza	416	335	11 528	34,41	27,71
9.	0313521	Szarvasi Agrotálcire Kft.	Szarvas	644	515	17 424	33,83	27,06
10.	0361624	Laktárius Kft.	Szarvas	431	369	11 634	31,53	26,99
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				5 947	4 909	177 132		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				595	491		36,08	29,79

7.4. táblázat: Borsod - Abauj - Zemplén vármegye

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0406521	Emődi Mezőgazdasági Zrt.	Emőd	413	378	14 422	38,15	34,92
2.	0434121	Ivanics Irméné	Csobaj	59	52	2 053	39,49	34,80
3.	0425621	Ivanics Imre	Csobaj	605	529	20 520	38,79	33,92
4.	0425921	Geo-Friz Mg-i Ker-i és Szolg. Kft.	Onga	1 315	1 079	41 818	38,76	31,80
5.	0416521	Geo-Milk Kft.	Sárospatak	1 194	993	34 896	35,14	29,23
6.	0402921	Szirmatér Kft.	Harsány	719	602	20 482	34,02	28,49
7.	0410321	Tiszamenti Milk Kft.	Tiszakeszi	437	381	12 337	32,38	28,23
8.	0421521	NARIVO Állatt. és Növényterm. Kft.	Mezőcsát	939	798	24 603	30,83	26,20
9.	0403021	Aranykalász 1955. Mg. Kft.	Mezőkeresztes	428	362	9 703	26,80	22,67
10.	0406621	Dél-borsodi Agrár Kft.	Gelej	431	343	9 560	27,87	22,18
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				6 540	5 517	190 394		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				654	552		34,51	29,11

7.5. táblázat: Csongrád-Csanád vármegye

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0540921	Vásárhelyi Róna Kft.	Hódmezővásárhely	751	585	23 075	39,44	30,73
2.	0517101	Kinizsi 2000 Mezőgazdasági Zrt.	Fábiánsebestyén	1 012	810	30 095	37,15	29,74
3.	0560421	Hód-Mezőgazda Zrt.	Hódmezővásárhely	1 653	1 320	48 212	36,52	29,17
4.	0502621	Hódagro Zrt.	Hódmezővásárhely	641	523	18 577	35,52	28,98
5.	0511701	Agronómia Kft.	Deszk	507	459	14 334	31,23	28,27
6.	0540401	Gorzさい Mg. Zrt.	Hódmezővásárhely	931	796	25 936	32,58	27,86
7.	0529901	Tejút 2000. Kft.	Székkutas	98	82	2 601	31,71	26,54
8.	0580421	Gorzさい Mg. Zrt.	Földeák	450	360	11 814	32,82	26,25
9.	0508121	Makói Hagymakertész Kft.	Makó	219	201	5 738	28,55	26,20
10.	0529701	SZTE Tangazdaság Kft.	Hódmezővásárhely	52	43	1 357	31,56	26,09
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				6 314	5 179	181 739		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				631	518		35,09	28,78

7.6. táblázat: Fejér vármegye

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0650401	Agárdi Farm Állatt. Növterm. Kft.	Seregélyes-Elzamajor	1112	869	33 184	38,19	29,84
2.	0650101	Prograg-Agrárcentrum Kft.	Räckeresztúr-Martónvásár	1 382	1 160	38 083	32,83	27,56
3.	0600201	Mezőfalvai Tejhasznú Kft.	Mezőfalva	210	194	5 579	28,76	26,57
4.	0601001	Enyingi Agrár Zrt.	Kiscsérpuszta	1 781	1 457	46 161	31,68	25,92
5.	0600901	Pálhalmi Agrospeciál Kft.	Pálhalma	865	738	22 076	29,91	25,52
6.	0608121	Bicskei Mg. Term és Szolg. Zrt.	Etyek	864	712	21 201	29,78	24,54
7.	0604801	Pusztavámi Tejszövetkezet Zrt.	Pusztavám	505	401	12 163	30,33	24,08
8.	0640101	Gorsium Tej Kft.	Szabadbattyán	363	293	8 475	28,93	23,35
9.	0619901	Aranybulla Mg. Zrt.	Székesfehérvár	310	255	7 230	28,35	23,32
10.	0633701	Pusztaszabolcsi Agrár Zrt.	Pusztaszabolcs	695	564	15 891	28,18	22,86
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				8 087	6 643	210 043		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				809	664		31,62	25,97

7.7. táblázat: Győr - Moson - Sopron vármegye

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0781621	Kisalföldi Mezőgazdasági Zrt.	Rétalap-Balogtag	789	717	27 842	38,83	35,29
2.	0708621	Rábapordányi Mg. Zrt.	Rábapordány	541	471	18 571	39,43	34,33
3.	0781721	Kisalföldi Mg. Zrt.	Kapuvár-Miklós-major	980	850	33 390	39,28	34,07
4.	0739423	Dunakiliti Agrár Zrt.	Dunakiliti	1 138	910	37 047	40,71	32,55
5.	0726121	Cankó 2000 Mg-i T. K. és Sz. Kft.	Bogyoszló	709	600	22 320	37,20	31,48
6.	0701521	Kisalföldi Mezőgazdasági Zrt.	Nagyszentjános	860	727	26 709	36,74	31,06
7.	0709421	Hidrás Mg.-i és Mg. Szolg. Kft.	Szil	719	627	22 100	35,25	30,74
8.	0701821	Extra Tej Tejtermelő Kft.	Beled	1 054	886	32 192	36,33	30,54
9.	0744121	Darnózseli Agrár Zrt.	Darnózseli	386	345	11 648	33,76	30,18
10.	0700926	Inícia Zrt.	Ikrény	1 229	1 055	36 990	35,06	30,10
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				8 405	7 188	268 809		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				841	719		37,40	31,98

7.8. táblázat: Hajdú - Bihar vármegye

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0848821	Magyar Szabolcs Gergő	Berettyóújfalú	155	133	5 484	41,23	35,38
2.	0806421	Nagyhegyesi Állattenyésztő Kft.	Nagyhegyes	624	530	20 599	38,87	33,01
3.	0807621	Hajdúböszörményi Béke Mg-i Kft.	Hajdúböszörmény	1 906	1 625	60 202	37,05	31,59
4.	0841121	Nyakas Farm Kft.	Hajdúnánás	1 653	1 384	51 733	37,38	31,30
5.	0842522	Agrárgazdaság Kft.	Újszentmargita	547	471	16 788	35,64	30,69
6.	0846921	Formula-Gp Ker. Term. és Szolg. Kft.	Hajdúböszörmény	426	380	12 861	33,85	30,19
7.	0807421	Hajdúböszörményi Mg. Zrt.	Hajdúböszörmény	362	308	10 790	35,03	29,81
8.	0849721	Ádány Nóra	Berettyóújfalú	166	138	4 823	34,95	29,06
9.	0840201	Bosblek-Farm Kft.	Berettyóújfalú	713	577	20 713	35,90	29,05
10.	0813521	Földesi Rákóczi Mg. Kft.	Földes	728	595	21 063	35,40	28,93
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				7 280	6 141	225 056		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				728	614		36,65	30,91

7.9. táblázat: Heves vármegye

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0941501	Gödöllői Tangazdaság Zrt.	Hatvan-Nagygombos	926	808	27 898	34,53	30,13
2.	0934621	Multiton Kft.	Sarud	625	533	18 192	34,13	29,11
3.	0935621	Agrocentina Kft.	Tiszanána	372	303	10 434	34,44	28,05
4.	0936601	Füzesabonyi Agrár Zrt.	Füzesabony	396	328	9 600	29,27	24,24
5.	0939401	Pélyi "Tiszamente" Mg.-i Szöv.	Pély	50	42	1 194	28,44	23,89
6.	0905321	Pély-Tiszatáj Agrár Zrt.	Pély	543	437	12 934	29,60	23,82
7.	0941601	Euro-Tours Bt.	Bátor	129	85	1 435	16,88	11,12
8.	0940401	Morvai Zsolt	Kál	51	42	533	12,68	10,44
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				3 092	2 578	82 220		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				387	322		31,89	26,59

7.10. táblázat: Komárom - Esztergom vármegye

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t		Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló-átlaga
		megnevezése	címe					
1.	1015421	Solum Zrt.	Komárom, Csémpusztá	1213	1038	48 024	46,27	39,59
2.	1004021	Solum Zrt.	Komárom	1 066	920	40 237	43,74	37,75
3.	1009021	Mocsai Búzakalász Szövetkezet	Mocsa	452	383	14 669	38,30	32,45
4.	1060001	Állért Kft.	Ete	492	428	14 962	34,96	30,41
5.	1005221	Aranykocsi Zrt.	Kocs	916	791	25 427	32,15	27,76
6.	1006501	Albers Agrár Kft.	Száksszend	848	744	22 685	30,49	26,75
7.	1002501	Tejút Kft.	Kesztőlcs	165	141	3 702	26,26	22,44
8.	1003002	Ászári Mg. Term. Szolg. Ért. Zrt.	Ászár	200	161	4 414	27,41	22,07
9.	3000501	Rácz Miklós István	Ete	37	20	366	18,27	9,88
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg				5 389	4 626	174 486		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istállóátlag				599	514		37,72	32,38

7.11. táblázat: Nógrád vármegye

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t		Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló-átlaga
		megnevezése	címe					
1.	1127301	Bircsák Farm Kft.	Csécse	268	230	7 277	31,64	27,15
2.	1152101	Com-Agro Sardo Kft.	Nógrádkövesd	2 146	1 716	55 367	32,27	25,80
3.	1133321	Agroméra Zrt.	Érsekvadkert	386	308	8 517	27,65	22,06
4.	1155701	Terma Lászlóné	Szátok	101	78	2 046	26,24	20,26
5.	1151201	Kiss Bertalan	Varsány	103	83	2 051	24,71	19,91
6.	1150401	Torák Kornél	Karancsberény	153	116	2 819	24,30	18,43
7.	1124321	Mátrafarm Hungária Kft.	Mátramindszent	248	206	4 491	21,80	18,11
8.	1151101	Bárány János	Varsány	101	64	1 705	26,63	16,88
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg				3 506	2 801	84 273		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istállóátlag				438	350		30,09	24,04

7.12 táblázat: Pest vármegye

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t		Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló-átlaga
		megnevezése	címe					
1.	1249021	Lakto Kft.	Dabas	1 001	843	33 360	39,57	33,33
2.	1260021	Agrifutura Reál Kft.	Tárnok	46	43	1 438	33,45	31,27
3.	1270422	Hunland Farm Kft di Pizzocheri Paolo e Famiglia	Gomba-Felsőfarkasd	2 312	1 836	71 717	39,06	31,02
4.	1270623	Dél-Pest Megyei Mg. Zrt.	Törtel	969	831	29 575	35,59	30,52
5.	1269902	Agro-Taks Kft.	Taksony	352	298	10 738	36,03	30,51
6.	1268321	Cosinus Gamma Kft.	Bugyi - Juhász föld	967	816	28 938	35,46	29,93
7.	1278521	Hunland Dairy Kft.	Bugyi	1 946	1 698	56 988	33,56	29,28
8.	1271301	Galgamenti Mezőgazdasági Kft.	Tura	751	642	21 460	33,43	28,57
9.	1280321	Némedi Endre	Tápiószőlős	167	139	4 642	33,40	27,80
10.	1247521	Toldi Tej Kft.	Nagykörös	628	493	15 920	32,29	25,35
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg				9 139	7 639	274 776		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istállóátlag				914	764		35,97	30,07

7.13. táblázat: Somogy vármegye

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t		Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló-átlaga
		megnevezése	címe					
1.	1366401	Bos-Frucht Agrárszövetkezet	Homokszentgyörgy	659	564	21 799	38,65	33,08
2.	1367221	CLA Milk Kft.	Somogyszob	2 205	1 923	71 081	36,96	32,24
3.	1355301	Bos-Frucht Agrárszövetkezet	Kazsok	1 622	1 452	50 281	34,63	31,00
4.	1342921	Kapostáj Mg. Term. és Szolg. Zrt.	Zimány	501	393	13 037	33,17	26,02
5.	1367721	MATE TANGAZDASÁG NONPROFIT Kft.	Kaposvár	44	39	1 136	29,13	25,82
6.	1341721	Agrária Mg. Zrt.	Szentgálaskér	349	301	8 400	27,91	24,07
7.	1359121	Bajomi Agrár Zrt.	Nagybajom	245	214	5 824	27,21	23,77
8.	1348821	Mawa Mg. és Szolg. Kft.	Mosdós	576	468	13 618	29,10	23,64
9.	1367701	MATE TANGAZDASÁG NONPROFIT Kft.	Kaposvár	66	56	1 280	22,86	19,40
10.	1372601	Kreitz Zoltánné	Jákó	65	59	1 246	21,13	19,18
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg				6 332	5 469	187 702		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istállóátlag				633	547		34,32	29,64

7.14. táblázat: Szabolcs - Szatmár - Bereg vármegye

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t		Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló-átlaga
		megnevezése	címe					
1.	1468621	Herczeg-Farm Kft.	Csaholc	203	176	8328	47,32	41,03
2.	1429221	Erdőhát Zrt.	Csaholc	1562	1273	51075	40,12	32,70
3.	1465701	Berek-Farm Kft.	Tisztaberek	978	833	31808	38,18	32,52
4.	1472021	Tarnamajor Kft.	Nyírbátor	61	61	1960	32,13	32,13
5.	1434121	Bátortrade Kft.	Nyírbátor	1220	991	36937	37,27	30,28
6.	1467521	Dancsné Orosz Katalin Farm	Tiszavasvári	420	369	12636	34,24	30,09
7.	1435701	DOMBKA-2003 Mezőg. Ker. Szolg. Zrt.	Dombrád	552	486	15119	31,11	27,39
8.	1467021	DC-BAU Kft.	Tiszavasvári	444	346	11599	33,52	26,12
9.	1402221	Lónya Tejtermelő Kft.	Kemecse	442	373	10825	29,02	24,49
10.	1423821	Jándtej Kft.	Tarpa	359	302	8748	28,97	24,37
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg				6 241	5 210	189 035		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istállóátlag				624	521		36,28	30,29

7.15. táblázat: Jász - Nagykun - Szolnok vármegye

Rang-sora	A t e n y é s z e t			Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
	azonosítója	megnevezése	címe					
1.	1544101	Nagykőrűi Haladás Zrt.	Nagykőrű	372	331	12 414	37,50	33,37
2.	1527201	Kossuth 2006 Mg-i Termelő Zrt.	Jászárokszállás	518	408	16 508	40,46	31,87
3.	1509901	CISZÖV 49 Mezőgazdasági Kft.	Cibakháza	476	382	14 240	37,28	29,92
4.	1501601	Tirus Zrt.	Kisújszállás	408	349	11 973	34,31	29,35
5.	1538822	Agro-Lehel Kft.	Jászberény-Felsőjászság	501	416	14 130	33,97	28,20
6.	1540801	Palotási Mg.-i Zrt.	Besenyszög-Palotás	838	688	22 995	33,42	27,44
7.	1504521	Jászberényi Kossuth Zrt.	Jászberény	465	398	12 670	31,83	27,25
8.	1503501	Jász-Föld Zrt.	Jászladány	1 149	962	31 231	32,46	27,18
9.	1548401	Középtiszai Mg. Zrt.	Túrkeve	662	591	17 745	30,02	26,80
10.	1525001	Alattányi Tejttermelő Kft.	Alattány	432	345	11 499	33,33	26,62
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				5 821	4 870	165 405		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				582	487		33,96	28,42

7.16. táblázat: Tolna vármegye

Rang-sora	A t e n y é s z e t			Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
	azonosítója	megnevezése	címe					
1.	1634521	Kocsolai Mezőgazdasági Szöv.	Kocsola	584	495	18 921	38,22	32,40
2.	1637301	Szekezd Zrt.	Tengelic-Kajmádpata.	715	617	21 851	35,41	30,56
3.	1605301	"100 % Tej" Mg.-i és Ker. Kft.	Tolnanémedi	239	211	6 524	30,92	27,30
4.	1634121	Haladás Mg. Szövetkezet	Németkér	240	201	6 027	29,98	25,11
5.	1608421	Bát-Tej Kft.	Báta	242	208	5 505	26,47	22,75
6.	1638201	Zsidi János	Bogyiszló	200	170	4 319	25,40	21,59
7.	3600502	Kissné Horváth Erika	Pörböly	27	25	579	23,17	21,45
8.	1633721	Kaposszekcsői Mg. Zrt.	Kaposszekcső	384	292	7 804	26,73	20,32
9.	1637921	Milkmen Kft.	Paks - Földespuszta	719	592	14 604	24,67	20,31
10.	1639701	Blahér Mg. Kft.	Paks-Gyapapuszta	204	177	4 115	23,25	20,17
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				3 554	2 988	90 249		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				355	299		30,20	25,39

7.17. táblázat: Vas vármegye

Rang-sora	A t e n y é s z e t			Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
	azonosítója	megnevezése	címe					
1.	1733301	Sárvári Mg. Zrt.	Káld	1 073	944	34 472	36,52	32,13
2.	1739924	Szombathelyi Tang. Zrt.	Táplánszentkereszt	965	861	29 063	33,76	30,12
3.	1726601	Sárvári Mg. Zrt.	Hegyfalu	390	339	11 227	33,12	28,79
4.	1733001	Provid Kft.	Vasvár	721	592	19 276	32,56	26,73
5.	1719923	Szombathelyi Tang. Zrt.	Ják-Felsőnyírvár	719	626	19 165	30,62	26,66
6.	1708701	Pinkamenti Agrár Kft.	Vasalja	328	255	8 420	33,02	25,67
7.	1725021	Körmenyi Agrár Kft.	Körmen	378	316	9 470	29,97	25,05
8.	1701321	Celli "Sághegyalja" Zrt.	Cellődömök	344	291	7 650	26,29	22,24
9.	1716401	Kámi Mezőgazda Kft.	Kám	322	265	5 997	22,63	18,62
10.	1706101	Húshasznú Bt.	Táplánszentkereszt	385	297	6 547	22,04	17,00
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				5 625	4 786	151 287		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				563	479		31,61	26,90

7.18. táblázat: Veszprém vármegye

Rang-sora	A t e n y é s z e t			Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
	azonosítója	megnevezése	címe					
1.	1808502	Nemesszalóki Mezőgazdasági Zrt.	Nemesszalók	1 407	1 187	47 620	40,12	33,85
2.	1850201	Lajoskomáromi Tejttermelő Kft.	Gecse	851	732	28 047	38,32	32,96
3.	1802622	Tóth Tamás	Sümeg	541	450	16 563	36,81	30,62
4.	1847401	Agroprodukt Zrt.	Gic-Hathalom	570	479	17 054	35,60	29,92
5.	1847301	Agroprodukt Zrt.	Marcalgergelyi	965	820	28 717	35,02	29,76
6.	1844703	Vicenter Kft.	Devecser	596	498	17 646	35,43	29,61
7.	1802001	AGROMNIA Farm Tejt. és Állatt. Kft.	Vaszar	304	260	8 718	33,53	28,68
8.	1847701	Laktagro Kft.	Csót	268	237	7 443	31,40	27,77
9.	1835101	Kemenesszentpéteri Agro Kft.	Kemenesszentpéter	243	199	6 664	33,49	27,43
10.	1800622	Agroprodukt Zrt.	Ihász-Zsigmondháza	1 627	1 301	44 416	34,14	27,30
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				7 372	6 163	222 888		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				737	616		36,17	30,23

7.19. táblázat: Zala vármegye

Rang-sora	A t e n y é s z e t			Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
	azonosítója	megnevezése	címe					
1.	1921921	Miklósfai Mg. Zrt.	Nagykanizsa-Miklósfá	577	496	16 586	33,44	28,74
2.	1935921	PMPS CONSULTING Kft.	Túrje	526	444	14 247	32,09	27,09
3.	1948821	Tyrol Mezőgazdasági és Szolg. Kft.	Zalaszentiván	350	293	9 345	31,89	26,70
4.	1947901	Balaskó Mg. Kft.	Pókaszapetk	427	351	11 097	31,62	25,99
5.	1935322	Backo Kft.	Pötréte	321	265	6 888	25,99	21,46
6.	1910121	Mandl Mg. és Szolg. Kft.	Zalalövő	234	198	3 777	19,08	16,14
7.	1950501	MATE Tangazdaság Nonprofit Kft.	Keszthely	34	28	546	19,51	16,07
8.	3901101	Borda Péter	Nagykutas	90	71	1 113	15,68	12,37
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				2 559	2 146	63 599		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				320	268		29,64	24,85

AZ A2 TEJ

előnyei

- Mivel A2 kazeint tartalmaz, ezért könnyebben emészthető az emberi szervezet számára, így nem okoz gyomor-bélrendszeri panaszokat (puffadást, gyomorfekélyt, gázosodást),
- omega-3-at tartalmaz, amely segít a koleszterinszint csökkentésében,
- D-vitamint tartalmaz.

Eredetileg minden tehén kizárólag A2 béta-kazeint tartalmazó tejet termelt. A modern gazdálkodási igények azonban olyan genetikai mutációt hoztak létre,

amely miatt egyes tehenek A1 és A2 béta-kazeint is hordoznak. Napjainkban bizonyos tehénfajták egy része kizárólag az A2 fehérjevariánst hordozza, de a genetikai sokszínűség miatt A1A2, illetve A1A1 állománnyal rendelkező egyedek száma is számottevő. Pontos beazonosításukhoz genetikai vizsgálatok szükségesek.

A2 tej

A2 TEJ – NÖVEKVŐ PIAC

Az A2 tej iránti kereslet exponenciálisan növekszik, és a piac forgalma 2026-ra várhatóan 2,5-szeresére nő világviszonylatban. A tejipari vállalatok világszerte egyre inkább arra törekednek, hogy A2 tejet dolgozhassanak fel annak érdekében, hogy a hagyományos tej egészségesebb alternatíváját kínálva megfeleljenek a fogyasztói igényeknek.

Az A2-es tej iránti érdeklődés miatt a tejtermelő gazdaságok igénye arra vonatkozóan, hogy egyedeikről információt kapjanak az A2 genetikai tulajdonság tekintetében, szintén emelkedő tendenciát mutat. Az ÁT Kft. laboratóriuma igyekszik ennek az igénynek eleget tenni:

**AZ ÁLTALUNK KÍNÁLT
TEJVIZSGÁLATBÓL MEGTUDHATÓ,
MELY EGYED RENDELKEZIK A2 KAZEIN
TERMELŐ TULAJDONSÁGGAL.**

MINTAVIZSGÁLATI ÁRAK:

minimum 20 minta esetén

20-40 minta	6000 Ft/minta
41-60 minta	5000 Ft/minta
61-80 minta	4800 Ft/minta
81 mintától	4300 Ft/minta
81 mintától	4500 Ft/minta befejéskori mintavétellel, szállítással

Az árak az ÁFÁ-t nem tartalmazzák. Az árak az aktuális euró árfolyam szerint értendők.

2022. MÁJUSTÓL AZ ALÁBBI SZOLGÁLTATÁSSAL ÁLLUNK RENDELKEZÉSÜNKRE:

FRISS, NYERSTEJBŐL VÉGZETT
VIZSGÁLATTAL, MELY MEGHATÁROZZA,
HOGY AZ ADOTT EGYED A2A2
GENETIKAI ÁLLOMÁNNYAL
RENDELKEZIK-E.

FONTOS INFORMÁCIÓK:

- a laboratóriumunkkal előzetes időpont-egyeztetés szükséges,
- havi tejtermelés ellenőrzéskor vett mintákból is elvégezhető a vizsgálat,
- 80 minta felett lehetőség van termelésellenőr kollégánk által elvégzett mintavételre, és a minták laboratóriumba történő szállítására is,
- eredményközlés: 8 munkanapon belül.

Hagyományos tej

MEGRENDÉLÉS VAGY TOVÁBBI KÉRDÉSEK ESETÉN

az alábbi elérhetőségeken állunk rendelkezésére:

Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft., Tejvizsgáló Laboratórium

Dr. Kenéz Árpád, laboratóriumigazgató

e-mail: kenez.arpad@atkft.hu | telefon: **+36202294965**

A NYERSTEJ

ÖSSZETÉTELE, MIKROBIOLÓGIÁJA,
TELEPI KEZELÉSE / JOGI SZABÁLYOZÁSA II.

Dr. Monostori Attila
Dr. Dégen László
Állattenyésztési
Teljesítményvizsgáló Kft.

A második részben a **tej érzékszervi tulajdonságaival** foglalkozunk.

A nyerstej a **853/2004/EK** rendeletben megfogalmazottak szerint a tenyésztett állatok tejmirigyéből kifejéssel kinyert olyan termék, amelyet nem melegítettek 40 °C hőmérséklet fölé, és azon nem végeztek semmilyen ezzel egyenértékű hatással járó kezelést.

A nyerstej felhasználható hőkezelés nélkül közvetlen fogyasztásra, illetve abból ipari feldolgozás keretében hőkezelt fogyasztói tej vagy tejtermék (nyers, illetve hőkezelt tejből egyaránt) állítható elő. Közvetlen fogyasztásra és ipari feldolgozásra is csak olyan nyerstej használható fel, amelynek érzékszervi, fizikai-kémiai és higiéniai-mikrobiológiai tulajdonságai megfelelnek a vonatkozó élelmiszerhigiéniai jogszabályok előírásainak.

A tej színe. A tej fehér vagy sárgásfehér színű. A fehér színt a kolloidális eloszlásban levő fehérjék, illetve a zsírgolyócskák adják, a sárgás szín pedig a lipidekben oldott színyanyagtól (főként karotintól) származik. A vizezett tej vékony rétegben kékesfehér árnyalatú, ilyen elváltozás a fölözött tej esetében is megfigyelhető.

A tej szaga. A tej alapvetően szagtalan. A tejszag abból adódik, hogy a tej zsírnemű anyagai a velük érintkezésbe kerülő illóanyagokat erőteljesen adszorbeálják (istállószag, egyéb kontaminációk).

A tej íze. A tej enyhén édeskés, telt, idegen ízektől mentes. Az édes íz a tejcukortól, a telt íz pedig a tejszírtól származik. A fölözött tej „üres” ízű. A zsírgolyócskák méretének csökkentése és ezáltal a számuk növelése (homogenizálás) fokozza a telt ízt, mivel a több és apróbb zsírgolyócska nagyobb számú ízlelőbimbóval érintkezik a nyelv felületén. A tej ízét jelentősen befolyásolhatja a takarmányozás, a laktációs periódus, a tehén egészségi állapota és a tej mikrobás szennyezettsége is. Melegítéskor a tej íze a fehérjékben és a tejcukorban végbemenő változások következtében (pl. a laktóz karamellizálódása) ugyancsak megváltozik, a tej jellegzetes főtt ízűvé válik. A zsírtartalomtól függően hideg állapotban a tej a víznél valamivel sűrűbben, melegen pedig a vízhez hasonlóan folyó. A tej üledéktől, alakos elemektől mentes, egyneműen elkeverhető kell, hogy legyen. A tej hűtése és hűtve tárolása során pszichotróf (hidegtűrő) Gram-negatív baktériumok szaporodhatnak el. Ezek a pszichotróf mikrobák pasztörözés hatására elpusztulnak, utószennyeződés eredményeként vi-

szont előfordulhatnak. Az enzimaktivitás megmarad a pasztörözés után is, és a következő ízváltozások alakulhatnak ki:

- Az UHT tej keserű ízét pl. a nyerstejben levő hidegtűrő baktériumok maradék enzimeji okozzák.
- Proteolízis: keserű vagy rothadt íz.
- Lipolízis: avas vagy gyümölcsös íz.
- Tejsavbaktérium: savanyú.

A tej fizikai-kémiai tulajdonságai közé a sűrűség, fagyáspont, savfok, elektromos vezetőképesség és a fénytörő képesség tartozik. A tej sűrűsége a tehén-tej esetében 20 °C-on legalább 1,028 g/cm³, a gyakorlatban általában 1,029–1,033 g/cm³. A tej vizezések a sűrűség csökken, fölözéskor a sűrűség nő.

A tej **fagyáspontját** a benne oldott anyagok, a tejcukor és az ásványi sók mennyisége határozza meg. A tej fagyáspontja a víz fagyáspontjánál alacsonyabb, a tehéntej esetében legalább -0,520 °C, a gyakorlatban általában -0,520 °C és -0,590 °C között változik. Vizezés hatására a tej fagyáspontja közelít a víz fagyáspontjához.

A **fénytörő képesség** értékéből a tej sűrűségére, illetve vizezettségére következtethetünk.

A tej a benne oldott ásványi sók, elektrolitok miatt vezet az elektromos áramot. Vizezés kimutatásának egyik paramétere az **elektromos vezetőképesség**. Az elektromos vezetőképesség változik a tej savanyodásának, illetve a tej cukortartalmának

csökkenését okozó tőgygyulladásos esetekben is, így azok kimutatására is használható. A vizezés csökkenti, a savanyodás, illetve a mastitis általában növeli a vezetőképességet.

A tej alkotórészei közül a tejsír a legkisebb sűrűségű, ezért nyugalmi helyzetben a zsírgolyócskák előbb-utóbb a felszínen tömörülnek, ami a sovány tej felett a tejszínréteg kialakulását eredményezi. A tej melegítése, hevítése megváltoztatja a zsírgolyócskák halmazképzését, ami miatt a tej felfölöződése pasztörözés, illetve forralás után csökken.

A nyerstej mikrobiológiai követelményeit ugyan csak a **853/2004/EK** rendelet tartalmazza, külön szabályozva a nyers tehéntej és az egyéb állatfajokból származó nyerstej összcsíraszámát, szomatikus sejtszámát, illetve gátlóanyag-tartalmát.

	Nyers tehéntej	Egyéb állatfaj nyers teje
Összcsíraszám / ml	≤100 000	≤1 500 000
Szomatikus sejtszám / ml	≤400 000	≤500 000
Gátlóanyag-tartalom	≤MRL	≤MRL

A követelményeknek való megfelelést a tejtermelő gazdaságokban véletlenszerű mintavételezéssel vett nyerstejből megfelelő gyakorisággal ellenőrizni kell. A tejtermelő vállalkozó, illetve országos vagy regionális ellenőrzési program keretében.

Ha a nyerstej nem felel meg a fenti követelményeknek, akkor a vállalkozónak tájékoztatni kell erről az illetékes hatóságot, és intézkedéseket kell tennie a megfelelés biztosítására. A hatóságnak az általa végzett hatósági ellenőrzés keretében vizsgálnia kell a vállalkozó által végeztetett, illetve országos ellenőrzési program keretében nyert higiéniai-mikrobiológiai

eredményeket. Amennyiben a vállalkozó három hónap múlva sem tartja be a követelményeket, a nyerstej forgalmazását az illetékes hatóság felfüggeszti. A forgalmi korlátozást mindaddig fenn kell tartani, amíg a termelő nem bizonyítja, hogy az általa termelt nyerstej megfelel a vonatkozó mikrobiológiai és egyéb higiéniai követelményeknek. A forgalmi korlátozás alá vont tej elkülönített gyűjtéséről, tárolásáról és szükség esetén megsemmisítéséről a termelőnek kell gondoskodnia.

A **16/2008. (II.15.) FVM-SZMM** együttes rendelet értelmében a nyerstejet termelőnek, vagy a termelő

megbízásából a felvásárlónak – az önellenőrzési rendszer keretén belül – a nyerstejet rendszeresen, **legalább havi két alkalommal**, a rendeletben meghatározott akkreditált laboratóriumban meg kell vizsgáltatnia és minősíttetnie. Tehéntej esetében az összcsíraszámot, a szomatikus sejtszámot, a gátlóanyag-, a zsír- és a fehérjetartalmat vizsgálják. Egyéb állatfajok esetében összcsíraszámot, gátlóanyag- és zsírtartalmat kell vizsgálni.

A tej minőségén, a tej beltartalmának, táplálkozás-biológiai jellemzőinek, higiéniai állapotának és élvezeti értékének komplex egységét értjük.

A nyerstej minősítés. A termelőktől és a feldolgozóktól független, szakmailag kompetens szervezet végzi, amelynek eredményeit a vállalkozók és az illetékes hatóságok is elfogadják. A szervezet feladatai:

- a szakszerű mintavétel és mintaszállítás szervezése, ellenőrzése,
- a minősítő vizsgálatok elvégzése,
- a minősítés eredményeinek dokumentálása és közzétevése a vállalkozók részére.

Magyarországon a nyerstejminősítéssel kapcsolatos feladatokat a Magyar Tejgazdasági Kísérleti Intézet Budapesti Nyerstejminősítő Laboratóriuma látja el. A mintavétel és a vizsgálati módszerek részletes követelményeit a Magyar Élelmiszerkönyv 3-2-1/2004. számú „A nyers tej árkonzekvens minősítésének vizsgálati módszerei” című előírása szabályozza.

A mintavételezésnek több kritériumnak is meg kell felelnie. Általános követelményei közé tartoznak, hogy azt csak megfelelően képzett, a minősítő laboratórium által elismert és ellenőrzött személy végezheti. Biztosítani kell, hogy a mintavételnél a termelő jelen is lehessen. A mintát a sértetlenséget és az azonosíthatóságot biztosító módon kell lezárni és jelölni, valamint a mintavételről jegyzőkönyvet kell felvenni.

A minősítéshez szükséges tejminta mennyisége 100 ± 10 ml. A mintát a tejtermelő gazdaságokban az átadásra előkészített tejtételből kell venni. (Tejgyűjtők esetében elegendő az elegytejből mintát venni, de a beszállító gazdaságok mintáit mindaddig meg kell őrizni, amíg a vizsgálat eredménye rendelkezésre nem áll). A mintavételezés szakszerűségét, szabályszerű végrehajtását a hatósági állatorvosnak szűrőpróbaszerűen ellenőriznie kell.

Az eredeti fizikai-kémiai állapotot a feldolgozásig meg kell őrizni. Az engedélyezett tartósítószer hozzáadásával, a minták $2-8$ °C hőmérsékletre hűtésével és hűtve tárolásával, továbbá a minősítő laboratóriumba történő mielőbbi (legkésőbb 36 órával a mintavételektől számítva) beérkeztetésével biztosítható.

Amennyiben a vizsgált nyerstej nem felel meg a 853/2004/EK rendeletben foglalt higiéniai követelményeknek, a nyerstejminősítő laboratórium erről értesíti a tejtermelő gazdaságot, a tejgyűjtőt, a tejfeldolgozó üzemet, valamint az előzőek telephelye szerinti illetékes hatóságot. Eltérés esetén az alábbi szankciók fordulhatnak elő:

Összcsíra ill. szomatikus sejtszámra vonatkozó kritériumok esetén a járási főállatorvos figyelmeztetésben részesíti a termelőt, és határidő megjelölésével felszólítja a szükséges intézkedések megtételére. Amennyiben a gazdaságból származó nyerstej összcsíraszám és szomatikus sejtszáma a figyelmeztetéstől számított három hónap alatt is meghaladja az előírt határértékeket, a járási főállatorvos felfüggeszti a gazdaságból a nyerstej átvételét mindaddig, amíg a nyerstej ismételten meg nem felel az előírásoknak. A figyelmeztetést követő 3 hónapos „türelmi idő” alatt termelt tej csak az illetékes élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi szakhatóság engedélyével, szigorított hőkezelés (pl. 85 °C-on 25 másodperc vagy ezzel egyenértékű hőmérséklet-idő kombinációval), illetve ismételt hőkezelés után kerülhet ipari feldolgozásra, nyersen nem fogyasztható.

A felfüggesztett gazdaságból nem lehet a nyerstejet emberi fogyasztásra forgalomba hozni. A forgalmi korlátozás alá vont nyerstej elkülönített gyűjtését, tárolását, szállítását és szükség szerinti ártalmatlanítását vagy megsemmisítését a gazdaság telephelye szerint illetékes hatósági állatorvos felügyeli. A járási főállatorvos figyelmeztetését követően a tejtermelő gazdaságnak meg kell tennie a hiba kijavításához szükséges intézkedéseket és ezekről értesítenie kell a járási főállatorvost. A felfüggesztés megszüntetéséről a tejtermelő gazdaság kezdeményezésére és költségére elvégzett

hatósági ellenőrző laboratóriumi vizsgálat és helyszíni élelmiszerhigiéniai szemle eredménye alapján a járási főállatorvos dönt. A hatósági minták vizsgálatát akkreditált hatósági laboratóriumok végzik.

A nyerstejből történő gátlóanyag-kimutatás (>MRL) esetén a tejet egyáltalán nem lehet forgalomba hozni, azt elkülönítetten kell gyűjteni, tárolni, szállítani és meg kell semmisíteni. Egyidejűleg a tejtermelő gazdaságnak meg kell tennie a hiba kijavításához szükséges intézkedéseket, amit a hatósági állatorvosnak felügyelnie kell. Ha egy tejszállítmány a meghatározott határértékeket meghaladó gátlóanyagot tartalmaz, a tejfeldolgozó üzemben általában már az átvétel során kiderül. Erről a feldolgozó üzem azonnal értesíti az illetékes hatóságot, és egyúttal intézkedik a tej ártalmatlanításáról, amit a hatósági állatorvos felügyel.

A KLÍMAVÁLTOZÁS ÁLLAT- TENYÉSZTÉSI VONATKOZÁSAI X.

AZ ÚJ KAP II. PILLÉRE – TOVÁBBI GAZDASÁGFEJLESZTÉSI
BEAVATKOZÁSOK ÉS A KÖRNYEZETI FENNTARTHATÓSÁG

**Szakértő
munkatársunk írása**
Állattenyésztési
Teljesítményvizsgáló Kft.

Jelen részben előbb folytatjuk az új KAP (Közös Agrárpolitika) II. pilléréhez tartozó gazdaságfejlesztési beavatkozások Hírlevelünk előző számában megkezdett ismertetését. (Az új nomenklátúra beavatkozásoknak nevezi a támogatási eszközöket, intézkedéseket.) Két jogcímet emelünk ki: a mező-

gazdasági telepek ammóniakibocsátásának csökkentését elősegítő, valamint az öntözésfejlesztést és a vízfelhasználás hatékonyságát javító beruházások támogatását. Majd azokkal a beavatkozásokkal foglalkozunk, melyek a környezeti fenntarthatóság elérését szolgálják.

1. Két további gazdaságfejlesztési beavatkozás

Tekintettel arra, hogy a hazai ammóniakibocsátás 92%-a az agrárszektorhoz köthető, **a mezőgazdasági üzemek ammóniakibocsátásának csökkentését elősegítő beruházások támogatása** környezetvédelmi szempontból fontos intézkedésnek tekinthető. E beruházások keretében többek között a hígrágya talajba injektálását vagy az azonnali bedolgozását lehetővé tevő kijuttatási technológiák, gépek beszerzésére, a telepek istállón belüli/kívüli trágyakezelési rendszerének korszerűsítésére, illetve egyéb olyan istállón belüli fejlesztésekre kerülhet sor, mint a csepegésmentes itatók, légmosó berendezések telepítése, a már meglévő trágyatárolók lefedése vagy új, fedett trágyatárolók építése. A beavatkozás révén nemcsak a káros anyagok (ammónia és üvegházhatású gázok [ÜHG-ok])

kibocsátása csökkenhet, de a felszíni és a felszín alatti vizek terhelése is, továbbá Magyarország könnyebben tudja teljesíteni azt az Európai Parlament és a Tanács 2016/2284 irányelvében foglalt kötelezettségét, hogy ammóniakibocsátását a 2005. évi kibocsátási szinthez képest 2030-ra 32%-kal csökkenti. Az

agrártárca tájékoztatása szerint az alaptámogatás a támogatásra jogosult költségek (a továbbiakban: jogosult költségek) 50%-a, de legfeljebb 80%-a; az egy projektre igényelhető maximális támogatási összeg 8 millió euró lesz.

Az idei nyár időjárása szerencsére csapadékosabb volt, mint amit korábban megszoktunk. A tavalyi év azonban épp a történelmi aszályról híresült el: bár az Országos Meteorológiai Szolgálat jelentése alapján hazánk nyugati-délnyugati részét 2022 júniusában öntözte még némi eső, júliusban már a Dunántúlra is áterjedt az Alföldet a nyár elejétől sújtó nagyfokú aszály, amely legsúlyosabbnak augusztus közepén mutatkozott. Ezek következtében mind az őszi, mind a nyári növények terméshozamai elmaradtak a korábbi évek átlagaitól, így jelentős kárát látta a szárazságnak az állattenyésztés is.

A Kárpát-medence kontinentális éghajlatához egyébként is hozzátartozik, hogy egyes években csapadékhiány és szárazság lép fel. A klímaváltozás (a globális felmelegedés) következtében azonban nyaraink mind melegebbé válnak, a többször előforduló, intenzív hőhullámok pedig erősítik az aszályhajlamot. Mint arról korábban már említett tettünk, a klímaváltozás kedvezőtlen hatásaival szemben leghatékonyabban úgy védekezhetünk, ha a biológiai alapok, az adaptív termelési módszerek és a földhasználatváltás adta lehetőségek megragadásával párhuzamosan a vízkészleteinkkel fenntartható módon gazdálkodunk, tehát igénybe vesszük a felszíni vízvisszatartás különböző formáit, jó állapotba hozzuk, és úgy is tartjuk a felszíni/felszín alatti víztesteket, növeljük az öntözött területek arányát, valamint közreműködünk a takarékos öntözési technológiák elterjesztésében. Különösen az aszályérzékeny régiókban sürgető feladat a vízvisszatartás fokozása, a víztakarékos öntözési rendszerek installálása és a már kiépített infrastruktúrák korszerűsítése. Mindezeket **öntözésfejlesztési és a vízfelhasználás hatékonyságát javító, mezőgazdasági üzemben belüli beruházások** segíthetik; a rájuk irányuló új KAP-beavatkozás célterületei a következők lesznek: 1. (ahogy az elnevezés is sugallja) **öntözővíz-felhasználás hatékonyságát**

javító beruházások (víz- és energiatakarékos öntözési technológiák bevezetése, új öntözővíz-szolgáltató művek, rendszerek alkalmazása, a már meglévő öntözőrendszerek víz- és energiafelhasználásának optimalizálása, aszálymonitoring állomás kiépítése, az előbbiekhöz kapcsolódó számítógépszoftver-beszerezések és szaktanácsadás stb.); 2. a **vízvisszatartás és -eljuttatás létesítményeinek támogatása fenntartható vízkészlet-gazdálkodás biztosításával** (például a csapadékvizek összegyűjtését és a hasznosításuk előtti tározását lehetővé tevő műszaki megoldások bevezetése, átjárható vonalas létesítmények [vápák] alkalmazása stb.); illetve 3. **melioráció és a vízfelhasználás hatékonyságának mezőgazdasági üzemben belüli/kívüli javítása**. Az agrártárca tájékoztatása szerint az alaptámogatás a jogosult költségek legfeljebb 50%-a; a támogatás maximális mértéke pedig a jogosult költségek legfeljebb 70%-a lesz már meglévő öntözőberendezések vagy öntözőinfrastruktúra-elemek fejlesztése esetén. Az egy projektre igényelhető maximális támogatási összeg 15 millió euró.

A témához kötődik, hogy nemrég, 2023. október 1-jén zárult le a pályázatok benyújtásának lehetősége a Vidékfejlesztési Program (VP) keretében kiírt „A mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztése” elnevezésű felhívásra (VP2.-4.1.4-16). A kérelmek a mezőgazdasági termelés biztonsága és a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás elősegítése érdekében a következő önálló tevékenységek támogatására irányulhattak: 1. közepes nagyságú tározók kialakítása (amelyek mérete megengedi az öntözővíz-kivételt); 2. természetes szűrőmezők létrehozása az összegyűjtött vizek befogadóba történő bevezetése előtt; 3. mezőgazdasági területekhez kapcsolódó meliorált utak építése; 4. meglévő öntözőberendezések vízfelhasználás-hatékonyságának javítása, illetve az öntözési infrastruktúra és az ahhoz kapcsolódó műtárgyak fejlesztése, rekonstrukciója; 5. új öntözőberendezések beszerzése, valamint új öntözővíz-szolgáltató művek létrehozása; 6. az öntözőberendezések energiateljesítmény-hatékonyságának javítása. A jövőben öntözésfejlesztésre az előző bekezdésben leírtak szerint, a KAP stratégiai terv keretei között lehet majd támogatást igényelni.

Az európai zöld megállapodásban foglalt törekvések iránti elkötelezettséget az is jól példázza, hogy európai uniós (EU-s) elvárásként a tagállamoknak magasabb környezeti hozzáadott értéket kell elérniük. **Ennek megfelelően az uniós forrásaink több mint 75%-át, míg a teljes (tehát a nemzeti kiegészítő forrást is tartalmazó) boríték nagyjából 36%-át fordítjuk 2023 és 2027 között környezeti és klímacélok megvalósítására.** Összesen 22 zöldintézkedésre lehet majd pályázni, melyek közül az agrárkörnyezet-gazdálkodási (AKG-) kifizetések és az ökológiai gazdálkodás (ÖKO) támogatása mellett 5 a mezőgazdasági állatfajok jóllétét és az antimikrobiális rezisztencia (AMR) elleni küzdelmet fogja ösztönözni, 7 az erdészeti ágazattal lesz kapcsolatos, 8 pedig egyéb környezet- és klímavédelmi célokat szolgál.

A környezeti fenntarthatóságra irányuló beavatkozások közül mindazok, melyek hatására csökken a mezőgazdasági termelés fosszilis energiafogyasztása, egyben elősegítik az ÜHG-kibocsátás mérséklését is. Ezek közé tartozik például a már említett, önkéntes agroökológiai átállást és a természetkímélő erdőgazdálkodást ösztönző **ÖKO-támogatás**, az **AKG-kifizetések**, az **erdő-környezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások [EKV]** vagy a **Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések**, melyek mindegyike esetén a mezőgazdasági termelőknek/erdészeknek a kondicionalitási, illetve az önkéntes Agroökológiai Program feltételeinél magasabb szintű környezet- és klímavédelmi előírásokat kell teljesíteniük.

Érdemes néhány beavatkozásról külön is szót ejteni. Az **agroökológiai földhasználatváltást** (tehát a szántóterületeken újonnan telepített biodiverzitás-védelmi célú évelő kultúrák fenntartását; az újonnan telepített talajvédelmi célú vagy természetközeli gyepek fenntartását; az újonnan kialakított mezővédő fasorok, partmenti vízvédelmi pufferzónák, vizes élőhelyek, illetve füves, cserjés sávok fenntartását, valamint az újonnan telepített fás legelők, kaszálók fenntartását) **ösztönző kifizetések** a gazdaságosság határán művelt szántóterületek földhasználatváltását mozdítják elő. Az így létrehozott, illetve kialakított élőhelyek, tájalkotó és -védelmi

elemek környezeti szempontból számos előnyös változást eredményeznek, többek között mérséklik a mezőgazdaság okozta kedvezőtlen környezeti hatásokat (például a talajdeflációs és -eróziós károkat vagy a vizek tápanyagterhelését és szennyezését), megfelelő irányba mozdítják el a szénmegkötést, valamint növelik a táji és a biológiai diverzitást.

A – már jól ismert – önkéntes alapon működő rendszer, az **AKG-kifizetési program** résztvevői különféle agrár-környezetgazdálkodási célok (éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás; kockázatmegelőzés és -kezelés; vizeink, a talaj és a biológiai sokféleség állapotának javítása; az agrár-környezetvédelem megerősítése) elérésének érdekében vállalják, hogy a támogatási időszakban gazdálkodásuk során többlettevékenységeket végeznek (megfelelnek bizonyos előírásoknak), igazodva földjük adottságaihoz és érzékenységéhez. A program alapját a földhasználat képezi, melynek tekintetében **nyolc fő kategória** különíthető el (a felsorolásban a speciális területi kategóriákat szögletes zárójelben tüntetjük fel): *horizontális területi lehatárolás* – 1. szántó, 2. gyepek, 3. ültetvény, 4. nádas; *zonális területi lehatárolás* – 5. magas természeti értékű (MTÉ-) szántó [tűzokvédelmi, kékvércsevédelmi, alföldi madárvédelmi, hegy- és dombvidéki madárvédelmi területek], 6. MTÉ-gyepek [tűzokvédelmi, alföldi madárvédelmi, hegy- és dombvidéki madárvédelmi, nappalilepkevédelmi területek], 7. vízvédelmi célú szántó [erózióérzékeny szántó, belvízérzékeny szántó, aszályérzékeny szántó], 8. vízvédelmi célú gyepek [belvízérzékeny gyepek]. A speciális területi kategóriákat is figyelembe véve tehát összesen 16 tematikus előírás csoport különböztethető meg; ezek mindegyikében az előírások a következő két kategóriába tartozhatnak:

1. agrár-környezetgazdálkodási alapsomagok, melyek kötelező előírásait/előírás csoportjait földhasználati (szántó, gyepek, ültetvény, nádas), illetve területi lehatárolási kategóriánként (horizontális, zonális) kell teljesíteni valamennyi, kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területen; a vállalásokat ellentételező kifizetés ilyenkor nem előírásenként, hanem az összes kötelező előírásra vonatkozóan, egy összegben történik; valamint 2. különböző környezeti kihívásokat (vetésszerkezeti követelmények, talaj- és vízvédelem, biodiverzitás megőrzése stb.) kezelő, alapsomagon túli, szabadon választható előírások, melyek után a kifizetési összeg külön-külön kerül meghatározásra. A támogatható terület minden tematikus előírás csoport esetén minimum 1 hektár; az ültetvény tematikus előírás csoport esetén a „hagyományos gyümölcsös fenntartása” előírás választásakor maximum 2 hektár lehet.

Az **ÖKO-támogatás** olyan önkéntes alapon működő kifizetési rendszer, amelyben a résztvevők gazdálkodásuk során többletvekenységek végzését vállalják a szintetikus növényvédő szerek, műtrágyák és a mesterséges hozamfokozók használatát tiltó/korlátozó ökológiai gazdálkodás céljainak elérése érdekében. A beavatkozás a konvencionálisan művelt területek ökológiai művelés alá vonását, illetve a már ökológiai művelésbe vont területeken e gazdálkodási mód fenntartását segíti elő, ami nemcsak jobb minőségű, vegyszermentes élelmiszerek előállítását eredményezi, de a környezet megóvásához, a biológiai diverzitás fenntartásához, a természetes ökoszisztémák megőrzéséhez és szénmegkötő képességük javításához, a talaj tápanyagvesztéseinek csökkentéséhez, a degradált talajok helyreállításához és vízgazdálkodásuk javításához, a felszíni és a felszín alatti vizek fenntartható használatához, valamint a mezőgazdasági eredetű ammónia-, légszennyező- és szállópor-kibocsátások mérsékléséhez is hozzájárul. E jogcím esetén a minimális táblaméret 0,25 hektár, míg a támogatható terület minden földhasználati kategóriában legalább 1 hektár kell, hogy legyen.

A 2021-ben emelt egységköltséggel, még VP-feltételek mellett meghirdetett AKG- és ÖKO-támogatások 2025-ig tovább folytatódhatnak (például az agrártárca 2023. szeptember 22-i közleménye szerint a jelenleg ÖKO-támogatásban részesülő gazdálkodók 2023. október 16-a és november 15-e között 1 évvel meghosszabbíthatják az „Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása” elnevezésű [VP4-11.1.1-11.2.1-18] felhívás keretében 2023 végén lejáró kötelezettségvállalásuk időszakát); 2025-től azonban módosított tartalommal, új, KAP stratégiai terv szerinti AKG-, illetve ÖKO-pályázati felhívások várhatók, melyek az időközben felmerülő elvárásoknak is megfelelnek majd. A KAP stratégiai terv az AKG keretében évente átlagosan több mint 960 ezer hektár, az ÖKO keretében pedig 280 ezer hektár mezőgazdasági terület támogatásával kalkulál, ami a 2014 és 2022 közötti évek ugyanezen mutatóihoz képest egyenként kb. 38, illetve 56%-os növekedést jelent.

A biológiai sokféleség fenntartásának egyik kulcseleme a genetikai diverzitás megőrzése. A hazai génkészleteink a tájgazdálkodás felbecsülhetetlen értékű biológiai alapját képezik, továbbá fontos szerepet tölthetnek be a klímareziliens és a klímaadaptív (tehát az éghajlatváltozással szemben ellenálló, illetve az ahhoz alkalmazkodni tudó) növény- és állatfajták nemesítésében. Magyarország KAP stratégiai tervében is szerepelnek **génmegőrzést célzó beavatkozások** (állati genetikai erőforrások ex situ [természetes élőhelyen kívüli], in situ [természetes élőhelyen vagy mezőgazdasági üzemekben történő] és in vitro [laboratóriumi körülmények közötti] megőrzése, növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése, illetve

növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése). Az állati genetikai erőforrások ex situ, in situ és in vitro megőrzése tekintetében a korábban támogatott fajták köre kibővül a fekete mangalica, az akhal teke, a kárpáti borzderes, a magyar hidegvérű ló és a magyar óriásnyúl fajtákkal, valamint támogatottá válik az embrionális sejtek és az ivarszervszövetek in vitro génmegőrzése is.

A KAP stratégiai terv **állatjóléti beavatkozásai** (állatjóléti támogatások a szarvasmarha-ágazatban, a kiskérődző-ágazatban, a baromfiágazatban, valamint a méhészeti ágazatban) azoknak a mezőgazdasági termelőknek fognak segítséget nyújtani, akik vállalják, hogy a nyilvántartott tenyészetükben tartott állataik számára – azok természetes igényeit kielégítve – olyan állatjóléti, higiéniai és takarmányozási körülményeket biztosítanak, amelyek megfelelnek a szigorú előírásoknak. Az intézkedések a tartástechnológiai és a takarmányozási feltételek javítására, az állategészségügyi problémák megelőzésére, illetve az állatgyógyászati készítmények (egyebek mellett az antibiotikumok) okszerű használatára irányulnak; általuk garantálható az állati eredetű élelmiszerek biztonsága, megakadályozható/minimálisra csökkenthető a telepekről környezetbe kerülő szermaradványok mennyisége, valamint mérsékelhető az ÜHG- és az ammóniakibocsátás. Itt kell említést tennünk egy új, az antimikrobiális szerek alkalmazásának visszaszorítását és ezáltal az **AMR kialakulási kockázatának csökkentését célzó támogatási jogcímről** is. Az antimikrobiális szerekkel szemben ellenálló kórokozók terjedése óriási kihívás elé állítja napjaink mezőgazdaságát. Az új KAP II. pillérének keretében pályázható kompenzációs kifizetés ezért olyan többletköltségeket ellentételez majd, mint a támogatott intézkedések végrehajtásának munkaerő- és anyagköltségei vagy a laboratóriumi érzékenységi vizsgálatok elvégzésével és az elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazásával járó költségek. A támogatást igénylőknek nagylétszámú sertés-, baromfi- vagy szarvasmarhatartó telepeiken a következőket kell vállalniuk: mintavételek, rezisztenciavizsgálatok végzése, antibiotikum-használati csökkentési terv kidolgozása és félévenkénti felülvizsgálata dokumentált állatorvosi helyszíni látogatással, preventív termékek alkalmazása, továbbá elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása.

SZOMATIKUS SEJTSZÁM-VIZSGÁLAT A TEJMINŐSÉG JAVÍTÁSÁÉRT

8. táblázat: A teljesítményvizsgált tehenészeti telepek megyénkénti megoszlása az állomány elegytej szomatikus sejtszámának telepenkénti súlyozott átlaga alapján (2023. szeptember)

Megye	Szomatikus sejtszám x ezer / cm ³										Telep
	< 400		401 - 500		501 - 700		701 - 1000		> 1000		
	Telep	%	Telep	%	Telep	%	Telep	%	Telep	%	
Baranya	10	52,63	6	31,58	1	5,26	2	10,53	0	0,00	19
Bács-Kiskun	11	37,93	4	13,79	10	34,48	2	6,90	2	6,90	29
Békés	15	45,45	5	15,15	7	21,21	4	12,12	2	6,06	33
Borsod-Abaúj-Zemplén	7	41,18	3	17,65	6	35,29	1	5,88	0	0,00	17
Csongrád-Csanád	11	50,00	3	13,64	6	27,27	2	9,09	0	0,00	22
Fejér	12	66,67	1	5,56	2	11,11	2	11,11	1	5,56	18
Győr-Moson-Sopron	13	40,63	4	12,50	8	25,00	4	12,50	3	9,38	32
Hajdú-Bihar	15	31,25	10	20,83	18	37,50	4	8,33	1	2,08	48
Heves	3	37,50	3	37,50	1	12,50	0	0,00	1	12,50	8
Komárom-Esztergom	8	80,00	1	10,00	0	0,00	1	10,00	0	0,00	10
Nógrád	4	50,00	0	0,00	2	25,00	2	25,00	0	0,00	8
Pest	11	52,38	4	19,05	4	19,05	1	4,76	1	4,76	21
Somogy	7	70,00	2	20,00	0	0,00	0	0,00	1	10,00	10
Szabolcs-Szatmár-Bereg	9	39,13	4	17,39	6	26,09	4	17,39	0	0,00	23
Jász-Nagykun-Szolnok	16	53,33	6	20,00	5	16,67	2	6,67	1	3,33	30
Tolna	14	45,16	5	16,13	8	25,81	3	9,68	1	3,23	31
Vas	4	30,77	2	15,38	6	46,15	1	7,69	0	0,00	13
Veszprém	7	28,00	5	20,00	10	40,00	3	12,00	0	0,00	25
Zala	7	77,78	0	0,00	2	22,22	0	0,00	0	0,00	9
Összes telep	184		68		102		38		14		406
Összes telep %		45,32		16,75		25,12		9,36		3,45	
összes fejt tehén	83 600		21 154		26 465		9 598		1 132		141 949
összes fejt tehén %		58,89		14,90		18,64		6,76		0,80	

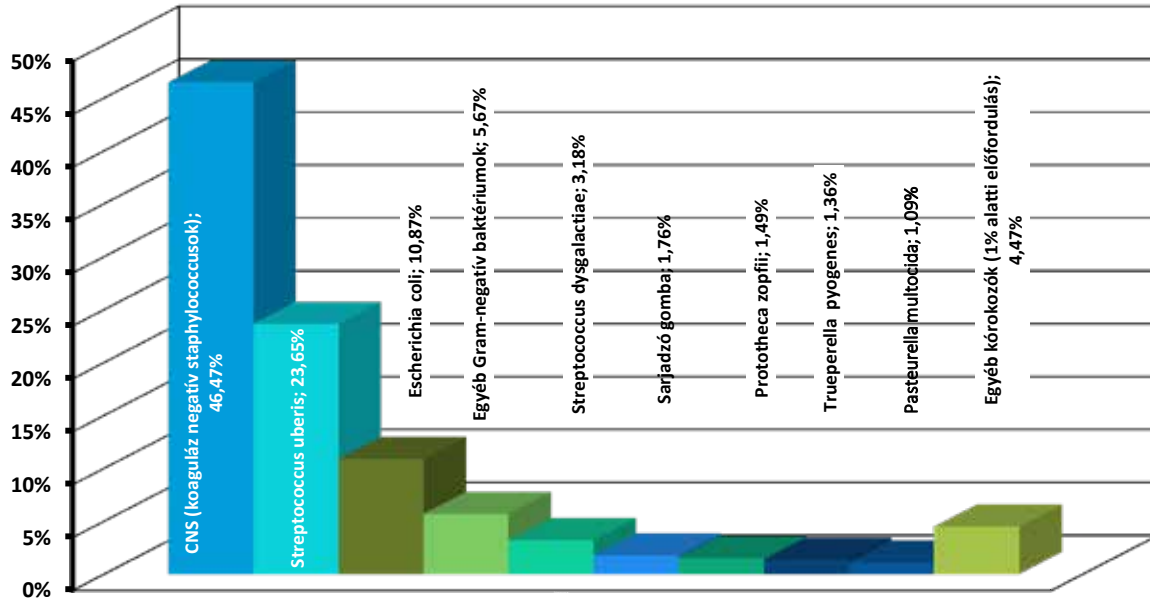
9. táblázat: A vizsgált tehenállomány megoszlása és tejtermelése súlyozott átlag sejtszám-értékhatáronként (2023. szeptember)

Sejtszám értékhatár x 1000	Fejt tehén	Összes	Napi tej kg	Fejési átlag
Kevesebb, mint 100	65 712	2 247 134		34,20
101 - 400	40 636	1 244 251		30,62
401 - 500	4 658	138 186		29,67
501 - 700	6 401	190 518		29,76
701 - 1 000	5 796	171 339		29,56
1 001 - 3 000	12 481	365 472		29,28
3 001 és több	4 174	112 524		26,96
Összesen	139 858	4 469 424		31,96

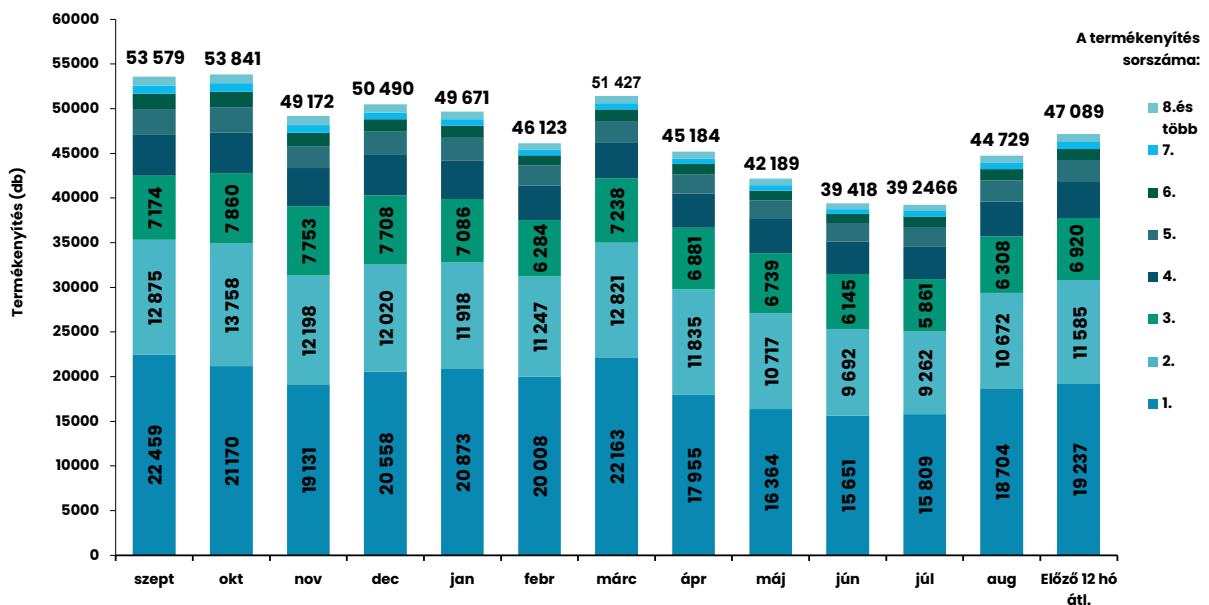
Tejmintákban azonosított kórokozók aránya

1. ábra: A TELJESKÖRŰ VIZSGÁLATOKRA KÜLDÖTT TEJMINTÁKBAN AZONOSÍTOTT KÓROKOZÓK ARÁNYA
Vizsgált időszak: 2022. október 1. és 2023. szeptember 30.

Termékenyítési adatok elemzése a szaporítás javításáért

2. ábra: A termelés-ellenőrzött tehének havonkénti termékenyítéseinek száma és megoszlása a termékenyítések sorszáma szerint.
Vizsgált időszak: 2022.09. 01. - 2023.08.31.

TEJKARBAMID-VIZSGÁLAT A TAKARMÁNYOZÁS JAVÍTÁSA ÉRDEKÉBEN

10. Táblázat: A tej karbamid-tartalmának vizsgálatába bevont állományok megoszlása

Ellenőrző fejés dátuma: **2023. szeptember** Ellenőrzött tehénszám: **147 756**
 Fejt tehenek száma: **122 838** Értékelt minták száma: **122 096**
 Ellenőrzött tenyészetek száma: **309**

Megnevezés	Megoszlás	
	(n)	%
Fehérje- és energiahány	525	0,43
Energiahány	10 894	8,92
Fehérjetöbblet és energiahány	2 582	2,11
Fehérjehiány és enyhe energiatöbblet	3 335	2,73
Fehérje- és energiaegyensúly	63 909	52,34
Fehérjetöbblet és enyhe energiahány	13 107	10,73
Fehérjehiány és energiatöbblet	1 548	1,27
Energiatöbblet	21 634	17,72
Fehérje- és energiatöbblet	4 562	3,74

2023. szeptember hónapban a 408 ellenőrzött telepből 309, az ellenőrzött telepek 76%-a vette igénybe a karbamid mérési szolgáltatást a fejt tehenállomány 87%-ára.

PAG VIZSGÁLATI EREDMÉNYEK

Vemhességi vizsgálatok száma és eredménye (2022. szeptember)

hónap	darabszám	vemhes (db)	üres (db)	ism. jav. (db)
Összes mérés				
2022. 09.	669	354	265	50
Tejlaboron keresztül				
	265	92	152	21
Adatfeldolgozáson keresztül				
	404	262	113	29
Vemhességi napok alapján				
0-27 napig	6 NÉ	0 NÉ	5 NÉ	1 NÉ
28-45 napig	166	80	70	16
46-60 napig	62	27	27	8
61 naptól	170	155	11	4

NÉ: nem értékelt

2022. szeptemberi vemhesség vizsgálatok* eredményei a bejelentett ellések alapján

Vemhességi szakasz		PAG	VEMHESÉG VIZSGÁLATOK EREDMÉNYE				
			Bejelentett ellések alapján megállapított eredmény				
			megoszlás (db)	bejelentés	megoszlás (db)	megjegyzés	
Vemhességi napok alapján (PAG) (a bejelentett termékenyítéstől eltelt napok száma). Vemhességi idő: 285 +/- 14 nap	28-45 napig	80 vemhes	59 egyed	időre ellett			
			6 egyed	termékenyítés bejelentett dátuma nem jó	6 egyed	korábbi termékenyítésre ellett	
			15 egyed	nincs ellés	0 egyed	későbbi termékenyítésre ellett	
		70 üres	70 egyed	üres	4 egyed	KORAI EMBRIO- MAGZATVESZTÉS?????	selejt vagy ellenőrzésből kikerült
			0 egyed	vemhes	21 egyed	0 egyed	következő termékenyítésre vemhesült
			0 egyed	vemhes	0 egyed	0 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült
		16 ism.	1 egyed	vemhes	0 egyed	0 egyed	időre ellett
	15 egyed		üres	1 egyed	0 egyed	korábbi termékenyítésre ellett	
	15 egyed		üres	2 egyed	1 egyed	következő termékenyítésre vemhesült	
	46-60 napig	27 vemhes	21 egyed	időre ellett			
			4 egyed	termékenyítés bejelentett dátuma nem jó	4 egyed	korábbi termékenyítésre ellett	
			2 egyed	nincs ellés	0 egyed	későbbi termékenyítésre ellett	
		27 üres	27 egyed	üres	2 egyed	KÉSŐI MAGZATVESZTÉS?????	selejt vagy ellenőrzésből kikerült
			0 egyed	vemhes	0 egyed	0 egyed	következő termékenyítésre vemhesült
			0 egyed	vemhes	7 egyed	0 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült
		8 ism.	1 egyed	vemhes	0 egyed	0 egyed	időre ellett
	7 egyed		üres	1 egyed	0 egyed	korábbi termékenyítésre ellett	
	7 egyed		üres	0 egyed	0 egyed	következő termékenyítésre vemhesült	
	61 naptól	155 vemhes	122 egyed	időre ellett	1 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült	
			16 egyed	termékenyítés bejelentett dátuma nem jó	16 egyed	korábbi termékenyítésre ellett	
			17 egyed	nincs ellés	0 egyed	későbbi termékenyítésre ellett	
11 üres		11 egyed	üres	10 egyed	KÉSŐI MAGZATVESZTÉS?????	selejt vagy ellenőrzésből kikerült	
		0 egyed	vemhes	0 egyed	0 egyed	következő termékenyítésre vemhesült	
		0 egyed	vemhes	1 egyed	0 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült	
4 ism.		1 egyed	vemhes	0 egyed	0 egyed	időre ellett	
	3 egyed	üres	0 egyed	0 egyed	korábbi termékenyítésre ellett		
	3 egyed	üres	2 egyed	0 egyed	következő termékenyítésre vemhesült		
				2 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült		

*Adatfeldolgozáson keresztül regisztrált vemhesség vizsgálatok (PAG vizsgálati eredmények: vemhes, üres, ismételt vizsgálat javasolt)

Vemhességi vizsgálatok nyilvántartása (2022. szeptember - 2023. szeptember)

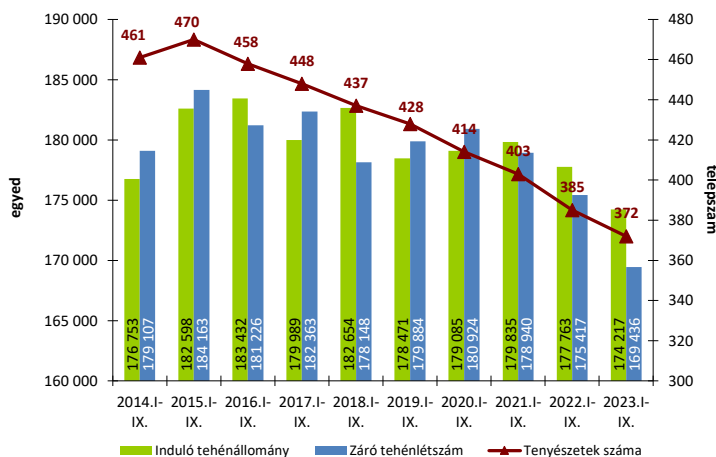
hónap	darabszám	vemhes (db)	üres (db)	ism. jav. (db)
2022.09.	669	354	265	50
2022.10.	753	476	240	37
2022.11.	846	523	294	29
2022.12.	685	397	244	44
2023.01.	803	499	271	33
2023.02.	825	560	229	36
2023.03.	882	547	294	41
2023.04.	848	609	208	31
2023.05.	757	526	199	32
2023.06.	841	562	242	37
2023.07.	651	397	217	37
2023.08.	805	481	287	37
2023.09.	625	340	240	45
Összes minta	9 990	6 271	3 230	489

A TEJÁGAZAT ÖKONÓMIÁJA

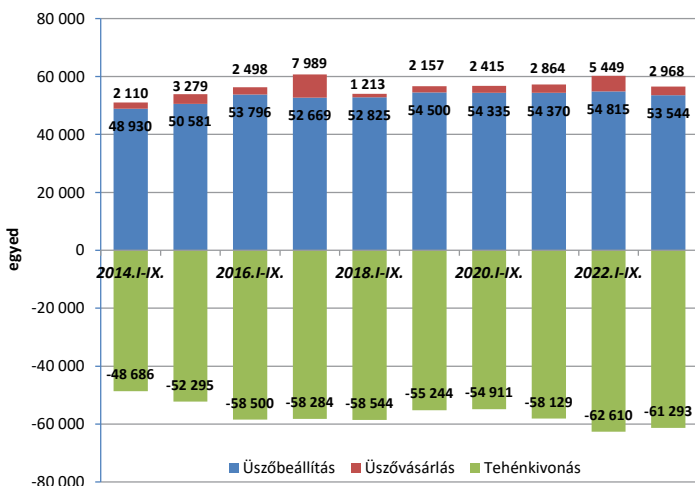
Prof. Dr. Ózsvári László
Állatorvostudományi Egyetem

1. ábra Az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetek száma, induló és záró tehénlétszáma (db, 2014-2023. I-IX. hó)

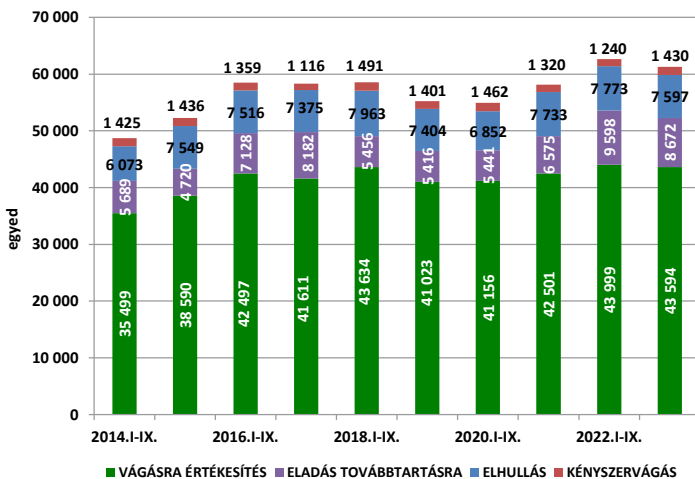
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tejhasznú tenyészetek száma 2023 szeptemberében 13-mal (-3,4%) kevesebb volt, mint 2022 szeptemberében, és a termelésellenőrzött tenyészetek száma szeptemberben 1-gyel (-0,27%) csökkent augusztushoz képest. Ugyanakkor 2023. szeptember végén 5.981-gyel kevesebb (-3,4%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban. Az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetek száma az elmúlt 10 év alatt jelentősen, 19,3%-kal (-89) kisebbedett, de 2014 szeptembere óta a záró tehénlétszám csak kisebb mértékben zsugorodott (-9.671 egyed, -5,4%), így a telepenkénti átlagos tehénlétszám jelentősen, 389-ről 455-re emelkedett.

2. ábra Az üszőbevétel és tehénkivonás alakulása az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2014-2023. I-IX. hó)

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehénlétszáma 2022-ről 2023-ra – egy év alatt – csökkent (-3.546 tehen; -2,0%), és az állomány 2023 első kilenc havában tovább csökkent (-4.781 egyed; -2,7%). 2023 első kilenc havában a tehénkivonások száma csökkent (-1.317 egyed; -2,1%), és jelentősen mérséklődött az üszővásárlások száma is (-2.481 egyed; -45,5%), továbbá az állománypótlás szempontjából meghatározó üszőbeállítások száma is zsugorodott (-1271 egyed; -2,3%) 2022 hasonló időszakához képest. Összességében 2023 első kilenc havában a tehénkivonás nagysága meghaladta az állománypótlását, így a tehénállomány érezhetően csökkent.

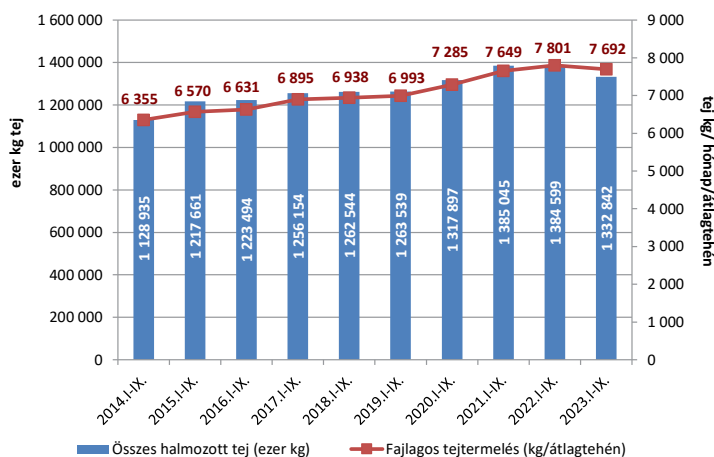
3. ábra A tehénkivonás megoszlása az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2014-2023. I-IX. hó)

2023 első kilenc havában az állományból kivont tehenek 71,1%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 43.594 volt), 12,4%-át (7.597 egyed) az elhullás tette ki, a tehénkivonások 2,3%-áért (1.430 egyed) a kényszervágás volt felelős, amelyek átlagos aránynak számítanak. Ugyanakkor a továbbtartásra értékesített állatok aránya elérte a 14,1%-ot (8.672 egyed), ami magas érték. 2023 első kilenc havában az induló tehénállomány 25,0%-át selejtezték, 0,8%-át kényszervágták, 4,4%-a elhullott és 5,0%-át továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 35,2%-át vonták ki a termelésből, ami nagyon magas tehénkivonási aránynak számít az elmúlt 10 évben.

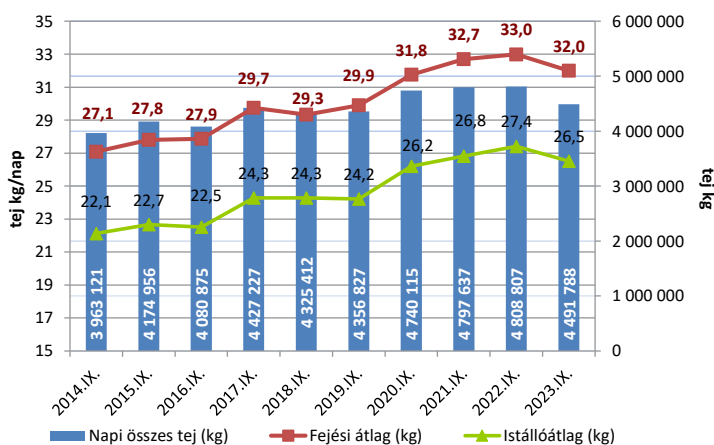

4. ábra Összes halmozott és fajlagos tejtermelés az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2014–2023. I–IX. hó)

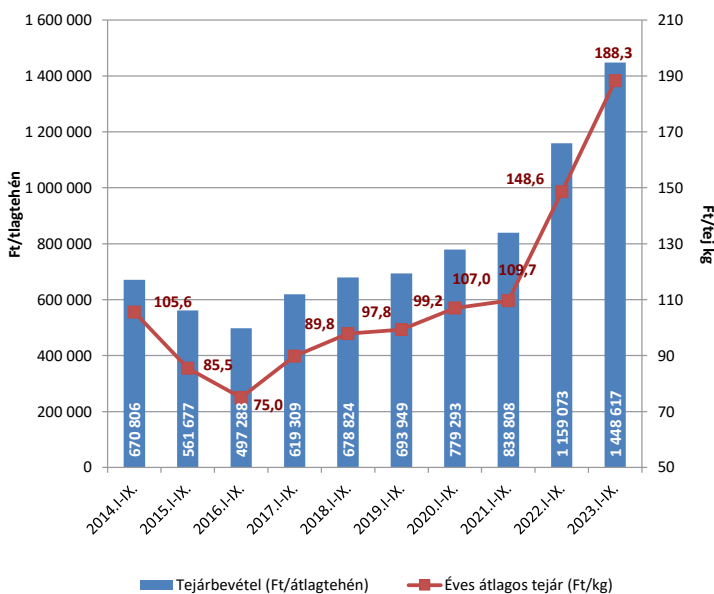
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehenek összes halmozott tejtermelése 2023 első kilenc hónapjában csökkent (–51,8 millió kg; –3,7%) 2022 hasonló időszakához képest, de meghaladta az 1,33 millió kg-ot. A vizsgált időszakban a fajlagos tejtermelés is tovább csökkent (–109 kg; –1,4%), de így is az elmúlt 10 év rekordjának közelében maradt. 2014 és 2023 szeptembere között a fajlagos tejtermelés növekedése 21,0%-os volt (+137 kg), míg az összes halmozott tejtermelés hasonló mértékben, 203,9 millió kg-mal (+18,1%) emelkedett, de az elmúlt 2 évben már csökkenés tapasztalható a zsugorodó tehenállomány miatt.

5. ábra Fejési és istállóátlag, valamint a napi összes tejtermelés az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (2014–2023. IX. hó)

2023 szeptemberében a napi összes tejtermelés a tavalyi év szeptemberi termeléséhez viszonyítva jelentősen, 4,491 millió kg-ra csökkent (–317 ezer kg, –6,6%), és már kevesebb, mint 2020 hasonló időszakában volt. Emellett a fejési átlag (–1,0 kg, –3,0%) és az istállóátlag (–0,9 kg, –3,3%) is érezhetően csökkent 2022 szeptemberéhez képest, aminek oka vélhetően a szokatlanul nyári szeptemberi időjárásban kereshető. Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés több mint 0,529 millió kg-mal lett több (+13,3%), a fejési és istálló átlag 4,90, ill. 4,38 kg-mal nőtt (+18,1%, ill. +19,8%) a vizsgált hónapban, ami jelentős emelkedésnek tekinthető.

6. ábra Tejárbevétel és az éves átlagos tejár az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (2014–2023. I–IX. hó)

A tehenenkénti tejárbevétel 2023 első kilenc havában megközelítette az 1,5 millió Ft-ot, 25,0%-kal nőtt 2022 hasonló időszakához képest és az elmúlt 10 év messze legnagyobb első kilenc havi nominális tejárbevételének felel meg, aminek oka a fajlagos tejtermelés –1,4%-os csökkenésével szemben a nyerstej árának 26,8%-os növekedésében keresendő. 2014-hez viszonyítva a nominális tejárbevétel 116,0%-kal nőtt, aminek oka a fajlagos tejtermelés 21,0%-os és a tej árának 78,4%-os emelkedése 10 év alatt. Magyarországon a nyerstej átlagos havi felvásárlási árának idei csökkenése gyakorlatilag megállt a 150 Ft/kg körüli árszinten. Ezzel egyidőben a nyerstej kiviteli ára tovább növekedve meghaladta a 150 Ft/kg-ot, és így a kiviteli ár már meghaladta a termelői átlagárát, és a hazai nyerstej már az uniós átlagár szintje alá esett. Globálisan és az Európai Unióban a nyerstej és a legtöbb tejtermék értékesítési és tőzsdei ára jellemzően stagnál, ill. egyes termékek esetén enyhe emelkedésnek indult. Összességében a hazai nyerstej árak stabilizálódása körvonalazódik.

BESZÉLGETÉS

DAVID COMBS PROFESSZOR ÚRRAL A PODCAST KÖZÉPPONTJÁBAN: A TTNDFD KIFEJEZÉS DEMISZTIKÁLÁSA

Fordította: **Dr. Orosz Szilvia**
Állattenyésztési
Teljesítményvizsgáló Kft.

David Combs nyugalmazott professzor úr a Wisconsin Egyetemen dolgozta ki a TTNDFD módszert. Az egyetem ezt közhasznúvá tette, és a laboratóriumok megvásárolhatták a kalibrációt. Így a termelők számára is hozzáférhetővé vált. A professzor úr idén szeptemberben újra eljött hozzánk Szolnokra, és két előadást tartotta a rost emészthetőségéről. Az előadások anyaga a honlapunkról letölthető. Azoknak pedig akik nem hallották ezt a két előadást vagy szeretnék „újr gondolni”, bemutatunk egy kisebb, közérthető módon megfogalmazott összefoglalót a témában. A várható költségek miatt mi még sajnos nem vezettük be a TTNDFD értékét, de ha igény lesz rá, örömmel tesszük meg.

Mitől lesz egy takarmány „jó”?

A válasz, hogy milyen a tápláléértéke. A tehén a takarmány minőségének végső szakértője. A jó minőségű takarmányok hatékonyak, jó a tápláléértékük. Olyan takarmányt szeretnénk, amely kiegyensúlyozott rost- és keményítőtartalommal rendelkezik és növeli a takarmányfelvételt. A jó minőségű takarmány a nagyobb tej-, tejszír- és/vagy gyarapodási értéket is támogatja.

Hogyan állapítaná meg, hogy egy takarmány valóban jó minőségű-e?

Először nézzük meg a takarmányt! Milyen a tapintása, milyen az állaga, a szaga? Mi utal arra, hogy valóban jól erjedt?

1. Nézzük meg, milyen a színe (barna, nem fekete vagy élénkzöld), nincs-e látható penészesedés.
2. Tapintásra mit kell érezni? Árukodik, ha túl nedves vagy túl száraz. Mennyire hűvös tapintásra az anyag a silófalban, a depóban?
3. Szagoljuk meg! Van-e szaga? Mennyire intenzív a szaga? Milyen szaga van? (A tejsav kissé édes.) **Vörös zászlót** jelző szagok: dohányszag, élesztő, alkoholos, nincs szaga, vajsavas-bűzös.

Másodszor, vizsgáljuk meg a takarmányt laboratóriumban: hat paramétert kell ellenőriznünk.

1. Szárazanyag-tartalom vagy nedvesség
2. Hamutartalom (talajszennyezés: szántóföldi szennyeződés vagy talajszennyezés a kijuttatáskor)
3. Keményítőtartalom (kukoricaszilázs esetében)
4. A keményítő emészthetősége (7 órás *in vitro* keményítőemészthetőség)
5. Rost. NDF vagy aNDF vagy aNDFom
6. A rost emészthetősége. TTNDFD

Koncentráljunk a rosttartalomra és a rost emészthetőségére. Említette az NDF-tartalmat és az NDF emészthetőségét. A laboratóriumok a rostok és a rostemésztés mérésére számos különböző módszert alkalmaznak. Miért ajánlja az NDF és a TTNDFD használatát?

Labortól függően 4-8 különböző módszert találunk a rosttartalom mérésére. A legtöbb takarmányozási szakember ma már az NDF-et használja annak előrejelzésére, hogy a takarmány hogyan fog teljesíteni egy tejelő- vagy húsmarha adagjában. A többi paramétert, mint például az ADF-et, a nyersrostot vagy a lignint, a takarmányok energiaértékének előrejelzésére, esetleg a takarmányok árának meghatározására használják.

Mi a helyzet az NDF-tartalommal, látjuk az NDF, az aNDF és az aNDFom kifejezéseket, mik ezek?

Az eredeti laboratóriumi vizsgálat az NDF, amit több mint 50 évvel ezelőtt fejlesztettek ki. Célja a takarmányban lévő összes rost mérése volt. Alapvetően a cellulózt és a hemicellulózt (a tehén bendőjében emészthető rost két formája), valamint a lignint méri. Az aNDF egy finomított rostvizsgálat, amikor egy amiláz nevű enzimet adunk a mintához, amivel eltávolítjuk a keményítőt. Ez azért fontos, mert különösen a nagy keményítőtartalom zavarja az NDF-mérést és torzítja a végeredményt. Ez a módosítás fontos a kukoricaszilázsban lévő rostok mérésekor. Az aNDFom egy tovább finomított laboratóriumi vizsgálati

eljárás, amelynek célja a talaj szennyezőanyagainak (hamu) eltávolítása. Egy kukoricaszilázs-mintában az aNDFom-érték általában 1,5-2%-kal alacsonyabb, mint az aNDF-érték. Úgy gondolom, hogy az ágazat végül is el fog mozdulni az aNDF-től az aNDFom irányába.

Mennyire fontos ez?

Nem mindegy, hogy milyen adagokat állítunk össze. Napjainkban is még sok nagytermelésű tehén takarmányadagja aNDF-re van beállítva. Ha egy TMR-t 30% aNDF-re optimalizálunk, akkor a takarmány valójában valamivel kevesebb rostot tartalmaz (ha azt aNDFom-tartalomban fejezzük ki). A nagyobb probléma abban az esetben merül fel, ha a rozsszilázs, a lucernaszilázs/szenázs, a széna vagy a kukoricaszilázs erősen talajjal szennyezett. Ebben az esetben ugyanis a takarmány aNDF-értéke akár 4-6%-kal is magasabb, mint a valós rosttartalom, azaz az aNDFom értéke.

És mi a helyzet a rost emészthetőségével? A rostemészthetőségre vonatkozóan is sokféle vizsgálatot látunk.

Egy egész sor olyan vizsgálati módszer létezik, amely a rostemésztés különböző aspektusait méri. Legutóbb, amikor megnéztem, több mint 15 különböző laboratóriumi vizsgálatot számoltam össze a rostemésztésre vonatkozóan egy jelentésben. Ezek a vizsgálatok általában három általános kategóriába sorolhatók:

1. NDFd. Ez az érték az NDF-nek egy meghatározott idő alatt történő lebomlását mutatja meg *in vitro* körülmények között (bendőfolyadékban). Ezeket az eredményeket általában NDFd_{24'}, NDFd_{30'}, NDFd_{72'} vagy NDFd₂₄₀ néven adják meg. A 24 és 30 órás NDFd-értékek kísérletet tesznek arra, hogy jellemezzék a szántóföldi körülmények között termesztett tömegtakarmányokkal etetett tehén rostemésztését. Két kukoricaszilázs-minta összehasonlításakor általában a magasabb NDFD₃₀ értékkel rendelkező mintát tekintik jobb minőségű takarmánynak. Az NDFd-értékeket gyakran használják a takarmányok minőségének összehasonlítására vagy rangsorolására. A hosszabb idő alatt meghatározott lebomlási értékek, mint például az NDFd_{240'} az emészthetetlen rostfrakciók leírására szolgálnak.

2. uNDF. A bendőfolyadékban általában 30 vagy 240 óra kezelés után *in vitro* visszamért emésztetlen rost. Ezt a kifejezést gyakran használják a potenciális takarmányfelvétel előrejelzésére. Egy kukoricaszilázs-minta, amelynek uNDF₂₄₀ értéke a szá. 10%-a, több emészthetetlen rostot tartalmaz, mint egy olyan minta, amelynek uNDF₂₄₀ értéke 8%. Azt várnánk, hogy a tehén többet el tudna fogyasztani az alacsonyabb uNDF₂₄₀ értékkel rendelkező szilázból, és ezért ez jobb minőségű szilázs.

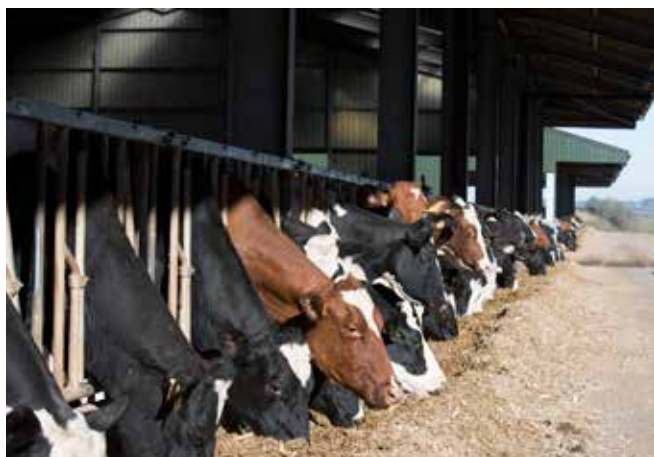
3. kd. Ez annak mérőszáma, hogy a rost milyen gyorsan bomlik le a bendőben. Minél gyorsabban emésztődik a rost, annál jobb.

A lényeg az, hogy a rostemésztés folyamatát számos tényező befolyásolja, és a fenti kifejezések egyike sem elég robusztus önmagában ahhoz, hogy megjósolja, hogyan fog a takarmány valóban *viselkedni* a bendőben.

Ha azonban a három tényezőt együtt vesszük figyelembe, akkor már elég jó képet kaphatunk arról, hogy az adott takarmány hogyan fog lebomlani.

Bonyolultnak hangzik. Van egyszerűbb mód a takarmány emészthetőségének vizsgálatára?

A TTNDFD a rostemésztés olyan mérőszáma, amely egyszerre veszi figyelembe az NDFd-t, az uNDF-et és a kd-t. A célja, hogy megjósolja, hogyan fog viselkedni a takarmány. A takarmányvizsgálati jelentésben szereplő TTNDFD-érték figyelembe veszi, hogy az NDFd, az emészthetetlen NDF és a kd hogyan befolyásolja a rost bendőbeli lebomlását egy átlagos TMR-rel etetett, nagy termelésű tejelő tehén esetében.

Mi a TTNDFD tipikus értéke?

Az átlagos TTNDFD a kukoricaszilázsban körülbelül 42%. Ez azt jelenti, hogy ha egy nagy termelésű tejelő tehén 5 kg NDF-et fogyaszt ebből a takarmányból, akkor 2,1 kg emésztődik meg és ad energiát a tejtermeléshez vagy a testsúlygyarapodáshoz. Ha ezt a takarmányt jól tartósították, akkor az NDF "könyv szerinti értékei" alapján fog működni. Ha a TTNDFD-érték magasabb, mondjuk 45% felett van, akkor a vártnál hatékonyabb lesz. Lehet, hogy javul a takarmányfelvétel és/vagy több tejet termelnek majd a tehenek, vagy javul a takarmányhasznosulás hatékonysága.

Ha a TTNDFD-értékek 40% alatt vannak, akkor arra számíthatunk, hogy ez a szilázs nem fog olyan jól működni, mint az átlagos kukoricaszilázs. Ebben az esetben

a takarmányfelvétel a vártnál alacsonyabb lehet, a tejhozam csökkenhet és a takarmányértékesülés romlik.

Tehát a 42%-os TTNDFD a kukoricaszilázs referenciaértéke?

Igen, ez egy olyan kifejezés, ami önmagában lenne átfogó mércéje a rostemésztésnek a nagy termelésű tehén esetében. A lucerna átlagos TTNDFD-értéke szintén 42%, annak ellenére, hogy a lucerna rostemésztési folyamata egészen más, mint a kukoricaszilázsé. A TTNDFD az egyetlen olyan rostemészthetőségi mérőszám, amely minden takarmánytípusra alkalmazható.

Összességében tehát mit tanácsolna egy tejtermelőnek vagy húsmarhatartónak, hogyan értékelje a kukoricaszilázs mintája minőségét?

Végző soron a tehén a szakértő, de a termelőnek is a lehető legtöbbet kell tudnia a minőségről, mielőtt összeállítaná az adagot. Először nézze meg a szilázst, hogy megbizonyosodjon arról, hogy jól tartósították és kezelték. A penészes, instabil szilázs nem fog jól működni, függetlenül attól, hogy mit mondanak a laboratóriumi eredmények. Ha megnézi a takarmányvizsgálati jelentést, azt javaslom, hogy az első eredmények a következők legyenek:

Szárazanyag- és hamutartalom. A 32-38% szá. és a 4,5%-nál kisebb hamutartalom olyan kukoricaszilázsról utal, amelyet megfelelő időben takarítottak be és minimális talajszennyezéssel rendelkeznek.

Keményítő. Egy silóhibrid esetében elvárható a legalább 30%-os teljes keményítőtartalom és legalább 75%-os (7 órás *in situ*) keményítőemészthetőség. Ez nagy szemtermést és jó keményítőemészthetőségű kukoricaszilázst jelez. Az emészthető keményítőtől származik a tejtermeléshez szükséges kalória nagy része. A szemes hibridek vagy a kettős hasznosítású hibridek keményítőtartalma lehet magasabb, de gyakran elmaradnak a silóhibridektől a keményítő- és a rostemészthetőség terén (alacsonyabb értékekkel).

Rost. Az aNDFom 36% szá. vagy annál alacsonyabb (az aNDF érték ekkor 38%) és a TTNDFD érték legalább 42%. A tejtermeléshez szükséges energia mintegy 30-35%-a a kukoricaszilázs rostfrakcióiból származik. A jól tartósított és kezelt kukoricaszilázs, amelynek aNDFom-értéke 36%-nál kevesebb, TTNDFD-értéke pedig 45% feletti, várhatóan jobban működik, magasabb táplálóértékű, mint a tipikus kukoricaszilázs.

Dave Combs javaslatai

AZ NDFd-MÓDSZER HARMONIZÁCIÓJA

USA-KOMPATIBILITÁS

Dr. Orosz Szilvia
Állattenyésztési
Teljesítményvizsgáló Kft.

Az ÁT Kft. Takarmányanalitikai Laboratóriumában 2017-ben vezettük be a CNCPS modell adatait (fehérje- és szénhidrátblokk), valamint az AMTS szoftver használatához szükséges paramétereket, többek között az NDF-lebonthatóság időrendi értékeit

is (12, 24, 30, 48, 120 és 240 órás lebonthatóság). Az NDFd eredményei azonban felülvizsgálatra szorultak és egy módszerváltoztatás vált szükségessé. Ennek az áttekintését adjuk most közre. A változás elsősorban a kukoricaszilázsokat érinti.

Vissza az alapokhoz

Az áttekintést kezdjük az alapokkal, hogy a stabil és a jövőben megváltozó adatokat el tudják különíteni.

- A detergens rosttartalom (NDF, ADF, ADL) meghatározása Peter Van Soest nevéhez fűződik. A módszer kidolgozása úttörő jellegű volt 1963-ban (Cornell Egyetem, USA). Lehetővé tette a sejtfal egyes rostalkotóinak (a hemicellulóznak, a cellulóznak és a ligninnek) az elkülönítését.
- Továbbfejlesztett változata az aNDFom, ami a legkorszerűbb laboratóriumi meghatározási módszer szerint az NDF-nek a hamuval korigált és keményítőtöbontő enzimmel előkezelt változata (amylase treated ash corrected NDF). Az eredeti NDF és az aNDFom mért értéke között lehet különbség, a különbség mértéke pedig függ a takarmány típusától. Az ÁT Kft. Takarmányanalitikai Laboratóriumában az aNDFom értékét adjuk meg, és ez a közeljövőben nem fog változni.

- Az NDFd a tömegtakarmány vagy TMR NDF-tartalmának bendőbeli lebonthatósága *in vitro*

inkubációval, műbendőben meghatározva (% mértékegységben kifejezve). Ismert az NDFd 12, 24, 30, 48, 120 és 240, ami megmutatja, hogy a bendőben 12, 24, 30, 48, 120 és 240 óra alatt az NDF-tartalom hány százaléka bomlik le. Az NDFd kiválóan alkalmas a tömegtakarmányok betakarításának értékelésére, szilázsok és szenázsok minőségének összehasonlítására, sőt a bendőbeli működés előrejelzésére is. A rost lebonthatósága meghatározza a bendőn való áthaladás sebességét, ezáltal megalapozza az étvágyat (és az olyannyira fontos szárazanyag-felvételt). A dinamikus bendőmodellben azonban még ennél is fontosabb szerepet kapott az NDFd, mert 3 ponton megadva az NDF lebomlásának mértékét, még a fehérjék, rostok és az egyéb szénhidrátok lebomlásának időbeli szinkronitása is beállítható. *Az ÁT Kft. Takarmányanalitikai Laboratóriumában megadott NDFd értékek (%) a közeljövőben változni fognak.*

- A dNDF (bendőben lebontható NDF) a lebontható NDF értékét adja meg, tehát a takarmány NDF-tartalmának bendőben lebontható részét g/kg mértékegységben kifejezve. A bendőben lebontható NDF az aNDFom-tartalomból és az NDF-

lebonthatóság értékéből számolható az alábbi szorzat szerint: $dNDF \text{ (g/kg sza.)} = aNDFom \text{ (g/kg sza.)} \times NDFd \text{ (\%)} / 100$. Az egyes tömegtakarmányok lebontható aNDFom-tartalma az adagban összeadódik, ezért a TMR lebontható aNDFom-tartalma az egyes komponensekből kiszámolható. Javasolt értéke a TMR-ben min. 17% sza., min. 4000 g/nap/tehen. A lebontható NDF-tartalom (dNDF) az alapja a tehen energiaellátásának és a tejsír képződésének. Ez a paraméter a fundamentuma a rost önálló táplálóértékének (energiatartalmának) kérődzők esetében. *Az ÁT Kft. Takarmányanalitikai Laboratóriumában megadott $dNDF_{48}$ érték (g/kg sza.) a közeljövőben változni fog.*

A Cornell Egyetem diákjai a Dairy Science Club által szervezett eseményen

Módszerharmonizáció és USA-kompatibilitás

Az AMTS szoftver használatához szükséges paraméterek elnevezése és (számos esetben) laboratóriumi módszertana is egységes. Az NDF bendőbeli lebonthatósága terén azonban eltéréseket tapasztaltunk az európai és az USA adatok között. Ez rendkívül fontos, mert a kukoricaszilázs nagy mennyiségben szerepel a takarmányadagokban.

*Prof. Mike Van Amburgh,
a Cornell Egyetem Állattudományi Tanszékének professzora,
a dinamikus bendőmodell továbbfejlesztője.*

Az összehasonlíthatóságot több tényező nehezítette. Az egyik, hogy az USA-ban BMR silókukoricát is

termesztenek, aminek az NDF-lebonthatósága +5-10% az európai kukoricaszilázsokhoz képest. Azt pedig nehéz megtudni, hogy a különböző amerikai adatbázisokban milyen arányban szerepelt a múltban a BMR kukoricaszilázs. A másik nehezítő tényező az volt, hogy az évjáráthatás a kukoricaszilázs esetében kardinális: a gyengébb, hőstresszes évek csökkentik a kukoricanövény méretét, előrébb hozzák a betakarítást, ami általában jobb rostemészthetőséget, tehát magasabb NDFd értéket eredményez. Az aktuális év európai és amerikai (államok szerinti) időjárási körülményeinek összehasonlítása pedig szinte lehetetlen feladat. Végül, probléma volt az is, hogy az USA-ban az $NDFd_{30}$ az általánosan használatos, míg Európában (és így hazánkban is) az NDF_{48} értéke terjedt el kezdetben. Így a kezdeti években (2012-2017) nem lehetett a két értéket alapul venni egy korrekt rostemészthetőségi összehasonlításhoz. Az elmúlt 5 év azonban (az extrém időjárási anomáliák és a változékony NDFd értékek ellenére) arra készítetett, hogy ezt a kérdést nem lehet a szőnyeg alá söpörni. Egyre kellemetlenebbé vált a helyzet, hogy a hazánkban AMTS-t használó partnerek a 3 pontos NDF adatbevitel esetében jelentős különbséget tapasztaltak a hazai és az USA standard értékek között a kukoricaszilázs esetében.

Mint kiderült, az évek során külön BMR és nem BMR adatbázisok épültek fel az USA laborokban (pl. CVAS), tehát nem a BMR-jelleg torzította az NDF lebonthatósági értékeket a hazai adatállományhoz képest. **Ezért szükségessé vált a módszerharmonizáció az NDF bendőbeli lebomlásának mérése terén a kukoricaszilázsban.**

Ettől a szótól (módszerharmonizáció) a laborvezetőket kiveri a víz, mert már régóta rutinszerűen működő módszerek átalakításáról, új adatbázisok és kalibrációk felépítéséről, valamint az általánosan bevezetett-elfogadott standard értékek megváltoztatásáról van szó országosan. Az USA szaktanácsadó pedig nem érti az európai laborok rugalmatlanságát a változtatás terén, mivel az USA-beli laborok nagyjából egységesen fejlődtek ezen adatbázis terén (CVAS, Rock River, DairyLand, Dairy One). Európa azonban nem, hiszen német, francia, skandináv, magyar takarmányértékelési módszerek és erre épülően számos szoftver él párhuzamosan. Az is kérdés tehát, hogy kihez igazodjon egy labor módszertanilag Európában, mert nincs *gold standard* az emészthetőségi vizsgálatok, a metabolizálható fehérje vagy az energiaszámítás terén.

Az igazodási pont az ÁT Kft. esetében az AMTS (és az NDS) korrekt kiszolgálása. Mivel ezen szoftverek alapja a Cornell Egyetem korszerű dinamikus bendőmodellje. Továbbá azért is, mert kukoricaszilázs alapú takarmányozást folytatunk az USA-

gyakorlathoz hasonlóan, nem pedig fűszilázs alapúak a takarmányadagjaink (a dinamikus bendőmodell működése miatt ez fontos szempont). Harmadrészt pedig az AMTS program használata lassan dominánsá válik az egész világon. Az AMTS/NDS programokhoz való igazodás prioritása azt jelentette, hogy az USA-beli laborok NDFd adataival teljesen kompatibilisnek kell lennünk számszakilag. **Ezért kérésünkre az Eurofins Agro anyacég vállalta, hogy feltárja a különbség okát és elvégzi a módszerharmonizációt.**

A történet vége, hogy 2023 szeptemberétől a kukoricaszilázsok NDFd egyedi értékei és októbertől az átlagértékei is megváltoznak, és számszakilag is USA-kompatibilisek lesznek. **Az NDFd₄₈ esetében az új átlag kb. 60% lesz (korábban 49–56% évjárattól függően; átlagosan 53% helyett),** míg az NDFd₃₀ esetében 48–50% (korábban 40–45% évjárattól függően, átlagosan 43%). A változás érinti a lebontható NDF (dNDF₄₈) értékét.

A Cornell Egyetemen zajlik a dinamikus bendőmodell fejlesztése, ami az egész világon elismert és alapja az AMTS adagösszeállító szoftvernek

Ez a változás azt eredményezi, hogy 2023-tól a kukoricaszilázs NDFd (%) és dNDF (g/kg sza.) adatai nem lesznek összehasonlíthatóak a korábbi évek hasonló adataival. A 2017 (CNCPS)–2022. időszak és a 2023. év NDFd adatai közötti eltérés oka a kukoricaszilázs esetében tehát nem évjárathatás lesz, nem a hibridben keresendő, hanem a módszerváltás áll majd a háttérben.

SZARVASMARHASPORTOK II.

Dr. Kenéz Árpád
 Állattenyésztési
 Teljesítményvizsgáló Kft.

Bikaviadal (corrida de toros)

A bikaviadatok és más, a bikákat arénában ellenségként felvonultató sportok eredete az ókorba nyúlik vissza. A Kr. e. 2. évezredből krétai freskótöredékek, gyűrűk és bronz miniatúrák is árulkodnak ezen sportok ősiségéről.

1. kép Restaurált krétai freskótöredék
 (Heraklion Régészeti Múzeum, Kréta, Wikipedia)

Az Ibériai-félszigeten már a 8. századtól egészen a 19. századig elsősorban a nemesek úri sportjának számított a lóhátról vagy egyéb módon való bikák elleni harc. A latin-amerikai térségbe is a konkvisztádorok segítségével honosodott meg ez a szokás. Később a nemesek számára megtiltották az ilyen eseményeken való részvételt, így vált a közemberek sportjává a

bikaviadatok mai formája. Az eredetileg lóhátról űzött viadalt csak az 1700-as évek végén kezdték ló nélküli matadorok is űzni. A fiatal tizenévesektől a 80 éves idősekig mindenkit megtalálni az arénákban a nézőtéren. Állat- és ifjúságvédelmi jogokra hivatkozva egyes szervezetek azonban korlátozni vagy beszüntetni is próbálják e tradíciót. Egyelőre kisebb sikerekkel. Egyes országokban (pl. Portugália) már nem jár a bika halálával az esemény.

A statisztikák szerint már több, mint 125 matador hunyt el a viadatok alatt, a legutolsó eset 2017-ben volt, Dél-Franciaországban.

A bikával megküzdő személyek egyedi szereppel és feladatkörrel bírnak a viadal hagyományai szerint. A torrero csapatán belül (Cuadrilla) az egyes tagoknak tehát más és más elnevezés és feladat jut:

Matador: A bikával látványos, teátrális elemek használatával megküzdő személy. Az állat leöléséért felelős központi alak (ahol még engedélyezett az állat kivégzése). A három részből (tercio) álló viadalban őt segíti a többi torrero.

Picador (Piquero): A Cuadrilla-ban általában két, felváltva dolgozó picador található, akik a kb. 2,6 m hosszú lándzsáikkal szurkálják a bika nyakát az első játékrészben.

Banderillero (rehiletero): A matador segítői, akikből matador válhat idővel. Általában belőlük is kettő van

egy csapatban. A második tercio idején avatkoznak be, amikor is kis horgas szigonyokat (bandelirra) döfnek az állat nyakizmaiba.

Rejoneador: Olyan matador, aki lóhátról küzd. Nem tévesztendő össze a picadorral, aki a matador segítője. Vannak olyan viadalok, amikor kizárólag lóhátról küzdő torrérókat látni (corrida de rejones), de olykor vegyes felállítás is előfordul (corrida de toros mixta), amikor is matador és rejoneador is megtalálható a viadal során.

2. kép Matador és bika küzdelmének egy pillanata. Jól megfigyelhető a matador kezében a vörös palást (muleta). A Paso doble egyfajta bikaviadalt megjelenítő tánc, amelyben a férfi a matador szerepét a nő pedig a muletáét tölti be (Kép forrása: Mondejar Martinez, Pixabay)

3. kép A Picador és a bika harca (Kép forrása: Valenciano, Pixabay).

Az egyik leghíresebb matador a spanyol Manuel Laureano Rodríguez Sánchez, azaz Manolete volt, akinek már édesapja is ezt a szakmát űzte. Sajnos fiatalon, alig 30 évesen hunyt el egy bikával, Isleroval történt ütközés következtében. A lába sérült meg, és a kórházban érte utol a vég, egyes találgatások szerint nem a megfelelő vércsoportú vért kapott. Salvador Dalí 1960-as évek végén készült, híres kettős képe, A hallucinogén torreádor is Manoletenek állít emléket. Életéből filmet forgattak Manolete címmel, melyben a főszerepet a magyar felmenőnkkel is bíró Adrian Brody és a spanyol Penélope Cruz játszotta.

4. kép Manuel Laureano Rodríguez Sánchez. Mindössze 30 évet élt. (www.andalucia.org)

Néha egészen szokatlan események is előfordulnak az arénában. Volt olyan matador, aki saját kardjával (estoque) szúrta le magát, miközben kiugrott a bika elől az aréna karámjában. Egy híres matador, Juan Jose Padilla pedig többször is komoly, halálközeli eseményeket élt át matadorként. 2011-ben a bal szemét vesztette el egy öklelés során, egy másik alkalommal gyakorlatilag megskalpolta egy bika, de más, a fejét érő ütést is elszenvedett már a marcona megjelenésű, szemkötőt és barkót viselő matador. 2017-ben egészen bizarr eseménynek lehettek szemtanúi a nézők, amikor is Padilla elvesztette a kontrollt a bika felett, és az öklelések sorozata közben az üvegszeme is kiesett. A Cyclops of Jerez vagy a The Pirate becenevű matador idén májusban ünnepelte 50. születésnapját.

5. kép Juan Jose Padilla (www.gq-magazine.co.uk)

A cikkhez felhasznált források a szerzőnél elérhetők.

TEJPIACI JELENTÉS

A 21/2023. (IV.28.) AM rendelet alapján a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, az Agrárközgazdasági Intézet és a Tej Szakmaközi Szervezet és TermékTanács

által közösen működtetett kiterjesztett adatszolgáltatási rendszerből rendelkezésre álló legfrissebb, 2023. augusztusi és összesített Alapanyag adatok az alábbiak:

ALAPANYAG ADATOK		2023. augusztus				
		Mennyiség [tonna]	Alapár [HUF/kg]	Zsirtartalom [g/100g]	Fehérjetartalom [g/100g]	Átlagár [HUF/kg]
Termelőtől közvetlenül felvásárolt tej	Extra	104 259	147,41	3,71	3,26	151,79
Termelőtől közvetlenül felvásárolt tej	Osztályon kívüli	2 675	121,99	3,73	3,24	126,40
Egyéb helyről felvásárolt nyerstej	-	5 168	-	3,80	3,28	154,79
Társállalattól átvett alapanyag	-	8 117	-	-	-	-
Import alapanyag (külföldről vásárolt)	-	...	-	-	-	-
Társállalatnak értékesített alapanyag	-	6 302	-	-	-	-
Export (külföldre kiszállított teljes tej)	-	16 078	-	3,77	3,28	157,80
Feldolgozásra rendelkezésre álló folyadék	-	110 577	-	-	-	-
Ömlesztési alapanyag vásárlás (külföldről) (tejegyenértékben)	-	2 495	-	-	-	-
Tejpor (külföldről vásárolt) (tejegyenértékben)	-	1 098	-	-	-	-
Tejszín (külföldről vásárolt) (tejegyenértékben)	-	...	-	-	-	-

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

ALAPANYAG ADATOK		2023. január – augusztus							
		Mennyiség [tonna]	Változás az előző év azonos időszakához %	Alapár [HUF/kg]	Változás az előző év azonos időszakához %	Zsirtartalom [g/100g]	Fehérjetartalom [g/100g]	Átlagár [HUF/kg]	Változás az előző év azonos időszakához %
Termelőtől közvetlenül felvásárolt tej	Extra	894 437	95	175,37	121	3,81	3,37	183,99	122
Termelőtől közvetlenül felvásárolt tej	Osztályon kívüli	14 792	129	157,89	119	3,99	3,41	151,95	118
Egyéb helyről felvásárolt nyerstej		46 101	161			3,82	3,30	176,88	114
Társállalattól átvett alapanyag		64 139	110						
Import alapanyag (külföldről vásárolt)		3 136	57						
Társállalatnak értékesített alapanyag		50 655	120						
Export (külföldre kiszállított teljes tej)		122 373	112			3,82	3,32	150,17	90
Feldolgozásra rendelkezésre álló folyadék		944 732	97						
Ömlesztési alapanyag vásárlás (külföldről) (tejegyenértékben)		13 238	92						
Tejpor (külföldről vásárolt) (tejegyenértékben)		8 571	89						
Tejszín (külföldről vásárolt) (tejegyenértékben)		...							

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

TEJ TERMÉKTANÁCS - TISZTÚJÍTÁS 2023

2023. augusztus-szeptember hónapokban kerültek megrendezésre a Tej TermékTanács tisztújító választásai, melyek keretében a hat vidéki régióban megválasztásra kerültek a tejtermelői küldöttek, valamint a feldolgozó és kereskedői küldöttválasztó értekezleten az új feldolgozó és kereskedői küldöttek.

Ezt követően 2023. szeptember 20-án tartotta meg tisztújító Küldött Közgyűlését a TermékTanács, ahol a küldöttek – a Termelői, a Feldolgozó és a Kereskedői Tagozat javaslata alapján – megválasztották az új 22 fős Elnökséget, amelyben ismételten helyet foglal a 4 kiskereskedelmi lánc egy-egy képviselője mellett a tejtermelők és tejfeldolgozók képviselőit is 9-9 tag (8-8 fő, valamint az társult tagok köréből választott 1-1 fő).

A tisztújítás során az Elnökség tagjai a korábbi Ügyvezető Igazgatónak, Harcz Zoltánnak ismételten bizalmat szavaztak, kinevezése határozatlan időre szól.

A TermékTanács Alapszabálya értelmében az Ügyvezető Igazgató mellett ezen választási ciklustól kezdődően három egyenrangú Társelnök irányítja a szervezetet. Az Elnökség Istvánfalvi Miklós urat, a Pusztavámi Tejszövetkezet Zrt. igazgatósági tagját Termelői Társelnöknek, Koller Attila urat, a Tolnatej Zrt. vezérigazgatóját Feldolgozó Társelnöknek, míg Balázs Ildikó úrhölgyet, az Auchan Magyarország Kft. vállalati kapcsolatok igazgatóját Kereskedői Társelnöknek választotta.

Az újonnan megválasztott küldöttek a Tej TermékTanács weboldalán az alábbi linken:

<https://tejtermek.hu/kuldott-kozgyules>

A Tej TermékTanács Elnökségének tagjai:

Termelő tagok: Istvánfalvi Miklós Társelnök (Pusztavámi Tejszövetkezet Zrt.), Darázs István (Alattyáni Tejtermelő Kft.), Gärtner Miklós (Tej 2007. Kft.), László Róbert (Makói Hagymakertész Kft.), Maszlik Zoltán (egyéni vállalkozó, Maszlik Családi Gazdaság), Rákóczi András (Tedej Zrt.), Sümeghy Péter (Mihályi Agrár Zrt.), Wilhelm József (Belvárdgyulai Mg. Zrt.)

Feldolgozó tagok: Koller Attila Társelnök (Tolnatej Zrt.), Carlo Volpe (Óvártej Zrt.), Dr. Pusztai József (Alföldi Tej Kft.), Gerbrant Redmer de Boer (Sole-Mizo Zrt.), Sallai Attila (Naszálytej Zrt.), Szautner Péter (FrieslandCampina Hungária Zrt.), Szommer Gábor (Fino-Food Kft.), Tóth-Zsiga Bence (Kuntej Zrt.)

Kereskedő tagok: Balázs Ildikó Társelnök (Auchan Magyarország Kft.), Noszlopy Zoltán (CBA Kereskedelmi Kft.), Vincze Géza (Penny Market Kft.), Zséli Ilona (Reál Hungária Élelmiszer Kft.)

Társult tagok: Lukács László („MTT Tej” Magyar Tejtermelői Szervezet Kft.), Hegedűs Imre (Magyar Sajtészítők Egyesülete) Fentiekén túl az **Ellenőrző Bizottság tagjairól is döntött a Közgyűlés**, ennek során Rózsás Mónika korábbi EB elnököt (Tolnatej Zrt.), Börcsök Zoltánt (Kocsolai Mg. Szövetkezet), valamint Dr. Kocsis Róbertet (MTKI Kft.) választotta a Bizottság tagjainak.

Az Elnökség összetétele elérhető weboldalunkon is az alábbi linken:

<https://tejtermek.hu/elnokseg>

Redutox Toxinsemlegesítő Program

Vizsgálat alapján egyedi beltartalommal

**Telespecifikusan összeállított
toxinsemlegesítő, adott állatfajra
adott toxinfertőzöttség esetén**

A **Redutox Program** alkalmazása során vállaljuk, hogy takarmányait rendszeresen bevizsgáljuk és ez alapján termékünket folyamatosan az Önök telepi viszonyaihoz adaptáljuk.

A Redutox alappillérei:

- Mikotoxinok megkötése és kiürítése az emésztőcsatornán és a kiválasztó rendszereken keresztül
- Immunrendszer aktiválása, támogatása
- Májregeneráció és sejtszintű antioxidánsok

TERMÉKDÍJ
A MAGYAR
MEZŐGAZDASÁGÉRT
I. DÍJ (2011)

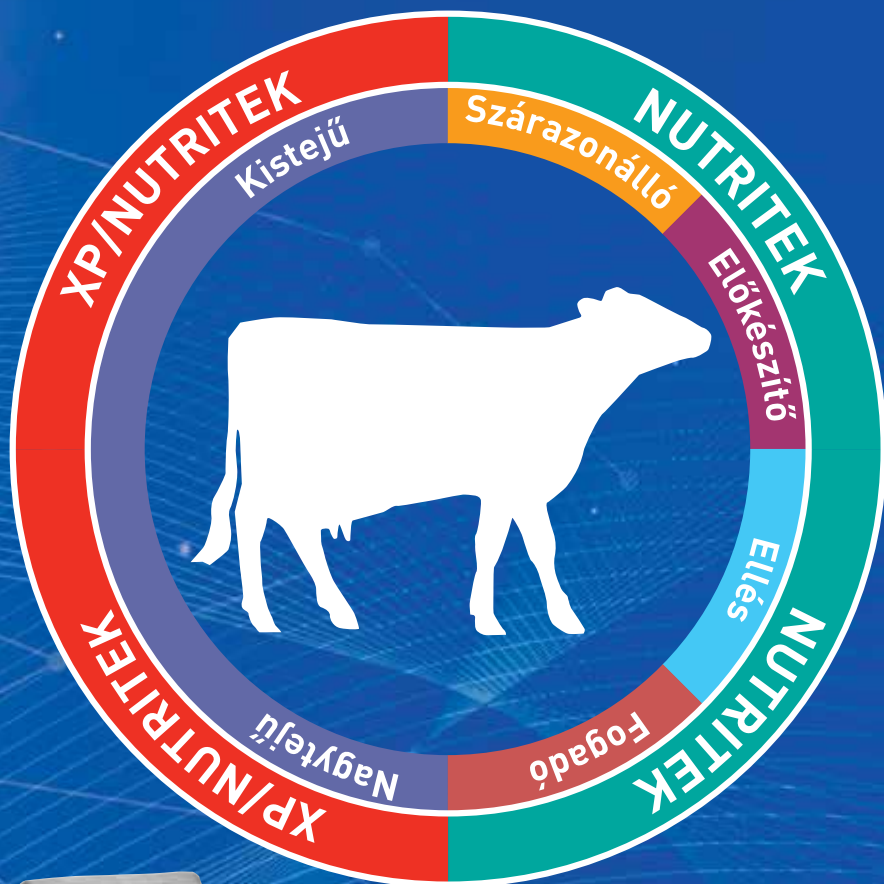
PROFEED

BE GREAT BY INNOVATIONS!

A LEGJOBB ÉVEIT ADJA NEKED.

RAJTAD MÚLIK, HOGY SZÁMÍTÁSBA VESZED-E ŐKET.

A tranzíció a tehének termelési ciklusának legkritikusabb része, hiszen a teljes tejtermelést befolyásolja. Ebben a kritikus időszakban a tehén megérdemel minden támogatást, melyet a **NUTRITEK** nyújthat számára.

Időszak	Probléma	NUTRITEK miben segít
Szárazonálló	Romló étvágy	Fenntartja a tehének szárazanyag felvételét
Szárazonálló	SARA a szárazonálló időszakban	Stabilizálja a bendőflórát
Előkészítő	„Rendszer” szintű gyulladáscsökkentő folyamatok	Gyulladáscsökkentő hatás
Ellés	Láz	Ritkább előfordulás
	Placenta visszatartás	
	Oltógyomorhelyzetváltozás	
Fogadó	Túl nagy testtömeg veszteség, ketózis	Többlet energiához és fehérjéhez juttatja az állatot
Fogadó	Magas scc, masztitisz	Kiegyensúlyozott immunrendszer, kevesebb probléma

Diamond V XP: posztbiotikum bioaktív anyagokkal: stabil bendő, hatékonyabb táplálóanyag hasznosítás, több fehérje és energia az állatnak, javuló és hatékonyabb termelés.

Ez a gyakorlatban a laktáció csúcsáig a szárazanyagfelvétel, valamint a tejtermelés emelkedését jelenti. A laktáció kései szakaszaiban viszont az állat kevesebb takarmányból képes lesz a termelési szintjéhez szükséges energia előállítására, a szárazanyagfelvétel és ez által a termelés költsége csökken.

NUTRITEK: posztbiotikum bioaktív anyagokkal második generációs fermentált bioflavonoidokkal: stabilizálja a bendőt a kritikus esetekben is, gyulladáscsökkentő hatás, hatékonyabb táplálóanyag hasznosítás, több fehérje és energia az állatnak, javuló és stabil termelés, kevesebb állategészségügyi probléma.

A Diamond V posztbiotikumok, segítik a gazdálkodókat a gyógyszerfelhasználás csökkentésében és a globális felmelegedés elleni klímacéljaik teljesítésében.

Posztbiotikum definíciója ISAPP: Élettelen mikroorganizmusokból és/vagy összetevőikből álló készítmény, amely egészségügyi előnyökkel jár a gazdaszervezet számára

AuraCalf

támogatja a bélrendszer egészségét
különböző fertőzések (pl.: Cryptosporidium) esetén is

ÚJ
BIZONYÍTOTT
TUDOMÁNYOS
FEJLESZTÉS

TECHNOLOGY BY
aOranta

Optimális védelem az
első naptól kezdve

Támogatja a bélrendszer
egészségét a tejtatási
időszakban

Megalapozza a jövőbeli
termelékenységet

"Ne veszítsen el
borjakat hasmenés
következtében. Védje
őket már az első órától
kezdve!"

Az AuraCalf egy takarmánykiegészítő termék borjak számára, amely megelőzési céllal használandó, hogy csökkentsük a borjak hasmenésének kockázatát és támogassuk az immunrendszerüket. Az AuraCalf optimális egyensúlyt teremt a bél mikroflóra és a jó trágya minőség között, így minden borjú egy fejhossznyi előnnyel indulhat!

Antibiotikummentes borjúindítás AuraCalf alkalmazásával

Dr. Forgó István – Lehel László

A szarvasmarha állományok növendékeinek nevelésére jelentős negatív hatással vannak a különböző hasmenéses és légzőszervi problémákat okozó fertőzések. A hasmenéses állapotok egy jelentős hányadát az embert, az állatot, így a tejelő szarvasmarhát is fertőzni képes protozoa, a *Cryptosporidium parvum* okozza.

A *Cryptosporidium* fertőzöttség állományról állományra változik, egy széleskörű, 11 telepre kiterjedő Kanadai vizsgálat a borjak 78%-nál mutatta ki a *Cryptosporidium parvum* jelenlétét, egy másik észak-írországi vizsgálatban 37,4%-os fertőzöttségi arányt találtak, míg egy német vizsgálatban 19-36% közötti fertőzöttségről számoltak be.

Más kutatási eredményekből az derült kiderült ki, hogy a hasmenéses állapot nagyon szoros korrelációban volt az izolált *Cryptosporidium spp.* oocisztáinak jelentétével. Az esetek nagy többségében a Rotavírust és *Cryptosporidium parvum* kórokozót azonosítják leggyakrabban hasmenéses újszülött borjak trágya mintáiban. *Cryptosporidium* fertőzés jelentős egészségügyi és később gazdasági eredmény visszaeséssel járó következményeket okozhat. A kezdeti időben csökken a takarmányfelvétel, amely a bélrendszeri problémákkal együtt testtömeg gyarapodás visszaesést eredményez. Ez későbbi választáshoz és gyengébb immunitáshoz vezet.

A gyógykezelt, de leginkább antibiotikumokkal kezelt állatok lemaradása egészséges társaikhoz képest szembeötlő. Az antibiotikumos kezelések a bélrendszer számtalan jótékony hatású baktériumát is elpusztítják, amely után a regeneráció hosszabb időt vesz igénybe. Az antibiotikumok használatának ilyen fiatal korban való elkezdése hozzájárulhat az antibiotikum rezisztenciához és ugyanakkor jelentős költséggel is jár az állattartó telepek számára. Ezen túlmenően az újszülöttkori hasmenéses állapot hosszabb távon megkésett első elléskori életkorhoz vezet, amely szintén jelentős többlet költséggel jár az állattartók számára.

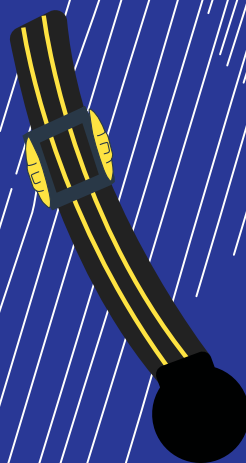
A *Cryptosporidium* fertőzéseket a megfelelő higiéniai és környezeti állapot fenntartásával lehetséges részben megelőzni. A jó telepi menedzsment mellett a *Cryptosporidium* fertőzések kevesebb problémát okoznak, a tejtermelő telepeken, az újszülöttkori hasmenések száma is kisebb, tehát következőképpen törekedni kell a problematikus istállózási és tartástechnológiai elemek felszámolására. Azonban megjegyezzük, hogy szinte tökéletes higiénia mellett is hosszú ideig fertőzőképesek maradhatnak a *Cryptosporidium* kórokozói.

Stratakos és munkatársai egy 2017. évi kísérletükben vizsgálták egy növényi kivonatokra, növényi olajokra épülő takarmány kiegészítő, az Auranta 3001 hatását a *Cryptosporidium hominins* és a *Cryptosporidium parvum* fertőzésekre és az oociszták ürítésére. Eredményeik szerint a borjak oocisztákkal történő fertőzési időszakában alkalmazott kiegészítő szignifikánsan csökkentette a *Cryptosporidium hominins* és a *Cryptosporidium parvum* invázióját, emiatt a hasmenéses eseteket és a borjú kiesések számát is. A fenti kísérlet rámutatott arra, hogy a *Cryptosporidium*ok ellen lehet antibiotikum mentesen is hatásosan védekezni.

Az Agrifirm Magyarország Zrt termék portfóliójában is megtalálható az Auranta 3001 takarmánykiegészítő kereskedelmi forgalomba került változata az AuraCalf, egy takarmány kiegészítő termék borjak számára, amely megelőzési céllal használandó, hogy antibiotikum mentesen csökkentsük a borjak hasmenésének kockázatát és támogassuk az immunrendszerüket. Az AuraCalf optimális egyensúlyt teremt a bél mikroflórában, így minden borjú egy fejjössznyi előnnyel indulhat!

Automatikus ivarzás- és egészségi állapot megfigyelés Aktív-Füljelzővel

Tru-Test.
DATAMARS

www.farmtechnika.hu

Bentley Magyarország Kft.
Tel.: +36 22 414 100
farm@bentleyinstruments.com
8000 Székesfehérvár, Kálmos utca 2.

★ BVD – EGY NEHÉZSÚLYÚ ELLENFÉL! ★

A BVD ELLEN HASZNÁLHATÓ VAKCINÁK

	L2D (BVDV-1 ÉS 2) VAKCINA (BOVELA)	ATTENUÁLT, ÉLŐVÍRUSOS VAKCINA (BVDV-1)	INAKTIVÁLT VAKCINA (BVDV-1)
Immúnválasz típusa	Celluláris és humorális	Celluláris és humorális	Humorális
Immunitástartósság	1 év a BVDV-1 és 2 ellen is	1 év a BVDV-1 ellen	6 hónap a BVDV-1 ellen
A szükséges oltások száma 1 éves korig	1	1-3	2
Immunitás kialakulása (alapimmunizálást követően)	21 nap az oltást követően a BVDV-1 és 2 esetén egyaránt	28 nap	nincs adat
Vemhesség és laktáció	Alkalmazható*	Alkalmazható	Alkalmazható
Indikáció	A transzplacentáris fertőzés következtében perzisztensen fertőzött borjak születésének megelőzésére	Transzplacentáris fertőződés megelőzésére	Transzplacentáris fertőződés megelőzésére

DÖNTŐ ELŐNYÖK:

KÉNYELEM

ÉVENTE 1 OLTÁS - EGYSZERŰEN KIVITELEZHETŐ OLTÁSI PROTOKOLL EGYEDI ÉS ÁLLOMÁNY SZINTEN EGYARÁNT

MINŐSÉG

HOSSZAN TARTÓ, ERŐS VÉDELEM MINDKÉT GENOTÍPUS ELLEN, EGYETLEN OLTÁST KÖVETŐEN

BIZTONSÁG

GYORSAN KIALAKULÓ IMMUNVÁLASZ, ANYAI ELLENANYAGOK JELENLÉTÉBEN IS!

BOVELA

* A magzati perzisztens fertőzés elleni védelem biztosítására ajánlott a vemhesség előtt vakcinázni. Bár a magzat vakcina által okozott perzisztens fertőzést nem figyelték meg, előfordulhat a vakcinavírus magzatbavaló átjutása. Ezért vemhesség alatt kizárólag egyedi esetekben, a kezelést végző állatorvos döntése alapján alkalmazható, figyelembe véve pl. az egyed BVD immunológiai státuszát, a vakcinázás és a pázás/inszemináció közötti időtartamot, a vemhesség szakaszát és a fertőzés kockázatát.

Hivatkozások: ¹ Bovela EPAR, https://www.ema.europa.eu/en/documents/assessment-report/bovela-epar-public-assessment-report_en.pdf, https://www.ema.europa.eu/en/documents/product-information/bovela-epar-product-information_hu.pdf **Bovela liofilizátum és oldószer szuszpenziós injekcióhoz szarvasmarhák számára; Hatóanyag (liofilizátum):** Módosított élő BVDV⁻¹, nem citopatogén hatású, KE-9 kiindulási törzs: 10^{4.0}-10^{5.0} TCID₅₀^{**}, Módosított élő BVDV⁻², nem citopatogén hatású, NY-93 kiindulási törzs: 10^{4.0}-10^{5.0} TCID₅₀^{**}, *Szarvasmarhák vírusos hasmenését okozó vírus (Bovine Viral Diarrhoea Virus), **A szövettenyészetek 50%-át megfertőző dózis; **Javallatok:** Három hónaposnál idősebb egyedek aktív immunizálására a szarvasmarhák vírusos hasmenését okozó vírus (BVDV-1 és BVDV-2) által előidézett testhőmérséklet-emelkedés és fehérvérsejtszám-csökkenés minimalizálása, valamint a BVDV-2 által okozott vírusürítés és virémia csökkentése céljából. Szarvasmarhák BVDV-1 és BVDV-2 elleni aktív immunizálására, a transzplacentáris fertőzés következtében perzisztensen fertőzött borjak születésének megelőzésére. Az immunitás kezdete: az immunizálás után 3 héttel. Az immunitástartósság: 1 év. **Ellenjavallatok:** Nem alkalmazható a hatóanyagokkal vagy bármely segédanyaggal szembeni túlérzékenység esetén. **Adagolás:** Feloldás után egy adagot (2 ml) kell beadni a vakcinából intramuszkuláris (i.m.) injekció formájában. **É.e.ü.v.i:** Nulla nap. Hűtve (2 °C – 8 °C) tárolandó és szállítandó. Nem fagyasztható. A liofilizátum és az oldószert tartalmazó injekciós üveg a külső csomagolásban tartandó. **Engedélyes:** Boehringer Ingelheim Vetmedica GmbH, 55216 Ingelheim/Rhein, Németország. **Vényköteles. Kérjen állatorvosától vagy gyógyszerésztől további felvilágosítást! Alkalmazás előtt, illetve további információért olvassa el a használati utasítást, vagy kérdezze a Boehringer Ingelheim képviselőt: Boehringer Ingelheim RCV GmbH & CoKG Magyarországi Fióktelepe, 1095 Budapest, Lechner Ödön fasor 10., Tel.: 06 1 299-8900 • Fax: 06 1 299-8901, Email: ah.hu@boehringer-ingelheim.com • Tk.sz.: EU/2/14/176/001 (5 adag és 10 ml), EU/2/14/176/009 (25 adag és 50 ml).**

Syncroprost®

Cloprostenol 0.250mg/ml

A Ceva kloprosztenol hatóanyagú új készítménye – segítség a jobb szaporodásbiológiai eredményekhez

Szarvasmarhák, lovak, sertések és kecskék részére

Kloprosztenolt tartalmaz, ami egy szintetikus prosztoglandin luteolitikus hatással, amely a sárgatest regresszióját okozza.

Szarvasmarhák **esetében biztosítja a szükséges mértékű luteolízist.**

Szarvasmarhánál adagolása:
2 ml Syncroprost®/állat.

Élelmezés-egészségügyi várakozási idő
tehéntej: 0 nap; Hús és belső szervek: 1 nap

Különböző állatfajoknál is használható: **szarvasmarha, sertés, ló és kecske.**

20ml-s kiszerelés

reproAction™

Kérjen állatorvosától vagy gyógyszerésztől további felvilágosítást!

SZEREZZEN ÖRÖMET A TEHENEINEK,

DAIRY SCRATCHY ÉS SUPER SCRATCHER

VÉDJE A BETON ÉS FÉM ELEMÉKET!

GUMI VAKARÓZÓ

Dairy Scratchy a függőleges felületekre és Super Scratcher a vízszintes felületekre.

Öntisztuló rendszerű vakarózó, amely védi a teheneket a sérülésektől.

Ütésálló, hirtelen mozdulatok esetén védi a beton és fém részeket keletkező sérüléseket.

Kedvező áru, hosszú élettartamú, könnyen szerelhető termék!

DeLaval robotok az istállóban

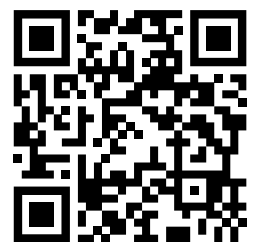

DeLaval VMS
fejőrobot
+
DeLaval
OptiDuo™
automatikus
takarmányrendező

- Kiemelkedő teljesítmény
- InService™ All-Inclusive szervizszerződés*
- Nagyobb takarmányfelvétel
- Biztonság és kényelem

*VMS V300 és V310 fejőrobotokhoz

Az automatizált DeLaval megoldásoknak köszönhetően ezentúl nem kell a takarmányt visszatolnia, újrakevernie és a fejéssel foglalkoznia. A VMS fejőrobotok és az OptiDuo mindezt elvégzik ön helyett.

<https://www.delaval.com/hu/>

DeLaval csülökápolás

DeLaval R18P gumiburkolat

A DeLaval R18P gumiburkolat folytonos, rugalmas és tartós járőfelületet biztosít. A tehén úgy érzi magát rajta, mintha csak a legelőn járna. Az R18P segítségével gyorsan megszüntethető a kemény és csúszós felület, amelytől rettegnek a tehenek. A rugalmas burkolatba belesüpped a csülök, így megfelelő komfortérzetet biztosít az állatok számára. Felülete csúszásmentes és könnyen tisztítható.

www.delaval.com/hu

 DeLaval

A Te borjúnevelési specialistád

Orsolya Pozbai
+36 30 691 7798

- Telepi konzultáció - gyakorlati szemszögből
- Kiváló minőségű borjú tejpótlókat és takarmányokat biztosítunk
- Borjúistálló és tartástechnológia specialista
- Kolosztrum menedzsment rendszer
- Elvezetünk a kiváló növendékekig

DAIRYTOP

A Te borjúspeciallystád

De Zuidmaten 3, 9411 PT Beilen, The Netherlands
+31 (0)5 93 24 17 12
www.dairytop.eu info@dairytop.eu

AGROFEED

Tudás, ami táplál

TMR+

Az eredményes takarmányozáshoz számos más telepi munkafolyamatot is figyelembe kell venni. Úgy lehet igazán hatékonyan üzemeltetni egy telepet, ha a különböző területek szakértői és a telep szakmai vezetői egy munkacsoportot alkotnak.

Szakmai csapatunk a **TMR+ Program (Takarmányozás, Menedzsment, Reprodukció)** kidolgozásával a telepeket érintő kihívások széles körére **hatékony megoldást ad.**

További információkért keresse szaktanácsadó kollégáinkat:

Nyugat-Magyarország

Trombitás Martin / 30/820-9384
martin.trombitas@agrofeed.hu

Komlósi Gergely / 30/219-8448
gergely.komlosi@agrofeed.hu

Darvas Attila / 30/533-6717
attila.darvas@agrofeed.hu

Kelet-Magyarország

Kósa Levente / 30/364-1931
levente.kosa@agrofeed.hu

Mucsi József / 30/151-8752
jozsef.mucsi@agrofeed.hu

Szendrei Zoltán / 30/925-9263
zoltan.szendrei@agrofeed.hu

Dr. Papp Péter / 30/219-5173
kérődző-egészségügyi szakállatorvos
peter.papp@agrofeed.hu

Központi telefonszám: 96/550-620

www.agrofeed.eu

Drewitt és Goulbourne Kft.

Istállók csúszásmentesítése betonmarással

100%-os elégedettséggel

Már több mint 250 000 m² felmárt terület!

Előzze meg a szétesűszásokat!

Rövid határidőre vállaljuk

állattartó telepek beton padozatának csúszásmentesítését.

Megtérülése:

Egyetlen kieső állat értéke magasabb lehet, mint a betonmarás költsége.

Terméke

Arnold Gábor

Mobil: +36-30-55-78-824

E-mail: gabor1002@gmail.com

Kelet- és Észak Magyarország

Szlovákia és Szerbia

Területi képviselő

Szabó Lajos

Mobil: +36-70-37-56-662

E-mail: lalesz32@gmail.com

Nyugat- és Dél-Magyarország

Románia és Szerbia

Területi képviselő

Dr. Dizseri András

Mobil: +36-30-93-95-051

Tel/fax+36-25-461-052

E-mail: dizseri@freemail.hu

Ivarzás megfigyelő matrica

Borjú Mentő

Többféle Itatószelep

Bendőpumpa (drencs)

Infúzió

Borjú drencs itatók

Sperma melegítők

Szarvtalanító pisztoly

Tőgyápoló krém

www.Drewitt.hu

Álláslehetőség

- Lely robottechnikus -

Feladatok:

- Lely robotrendszerek telepítése, beállítása és üzemeltetése a mezőgazdasági üzemekben
- Szervizelési és karbantartási munkák elvégzése a Lely robotokon
- Hibaelhárítás és diagnosztika végrehajtása a robottechnológia terén
- Ügyfélszolgálati tevékenységek ellátása, beleértve az ügyfelek oktatását és támogatását

Elvárások:

- Legalább középfokú agráripari vagy elektrotechnikai/gépész végzettség
- Jó problémamegoldó és diagnosztikai képességek
- Kiváló kommunikációs és ügyfélkezelési készségek
- Rugalmasság és képesség önálló munkavégzésre
- Magas szintű precizitás és alapos munkavégzés

Előnyt jelent:

- Angol tudás
- Agrárterületen szerzett tapasztalat

Amit kínálunk:

- Versenyképes fizetési csomag és juttatások
- Kiemelkedő lehetőség a szakmai fejlődésre és továbbképzésekre
- Innovatív technológiai környezetben való munkavégzés
- Dinamikus és összetartó csapat
- Stabil és megbízható munkahely
- Gépkocsi, laptop, mobiltelefon

Amennyiben felkeltettük érdeklődését,
önéletrajzát és motivációs levelét
a következő címre várjuk:

info@hun.lelycenter.com

Kérjük, a tárgy mezőben tüntesse fel:
"Lely robottechnikus állásra jelentkezés".

SCHAUMANN
ERFOLG IM STALL

RUMIVITAL

Használja ki a takarmányaiban rejlő potenciált a RUMIVITAL segítségével!

A **Rumivital** egy egyedülálló, nyersfehérjében gazdag kiegészítő, amit bizonyos gombatörzsek szilárd fázisú fermentációja során állítanak elő. Stimulálja a növényi sejtfalak feltárását és fermentálását a bendőben, emellett szubsztrátként is funkcionál a bendőbaktériumok számára.

A **Rumivital** használata pozitívan befolyásolja bendőbaktériumok működését, keresztül a bendőfermentációt, így növeli a nyersrost, és a sejtalkotók lebontását. A javuló rostfermentáció (NDF bontás) következtében nő a szárazanyagfelvétel, ezzel együtt pedig az energiafelvétel is. Ez pedig javuló tejtermelést eredményez (2. ábra)

2 NDF emészthetőség – a siker kulcsa

Az NDF emészthetőség 1%-os emelkedése esetén

+ 0,17 kg szá felvétel

+ 0,23 kg tej

+ 0,25 kg 4% ECM

Forrás: Oba & Allen (1999)

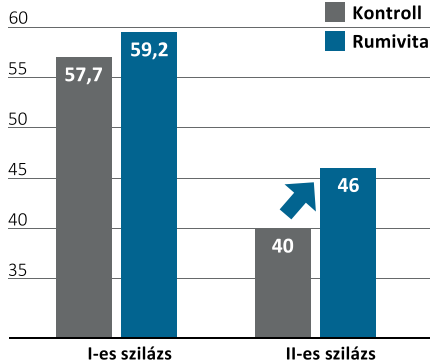
Hozza ki az optimumot szilázsaiból!

A sejtfal által közrezárt táplálóanyagokhoz való hozzáférés kulcsa az NDF-tartalom emészthetőségének maximalizálása (2. ábra). Az ISF (a Schaumann kutatás-fejlesztési részlege) legújabb eredményei szerint az NDF hányad emészthetőségét 6%-kal lehetett javítani magas rosttartalmú takarmányokban.

A **Rumivital**-al kezelt szilázatok nyersrost emészthetősége lényegesen jobb eredményt mutatott (4. ábra). A jobb NDF-emészthetőség révén az állatok nagyobb mértékű energiához jutnak a tömegtakarmányokból. Gazdaságossági szempontból ez azt jelenti, hogy ilyen módon költséges abrak takarítható meg.

4 A Rumivital lényegesen javítja a nyersrost emészthetőségét

Az NDF- frakció bontása* %

* 30 óra inkubálás után

Forrás: ISF 2021

A **Rumivital** bizonyíthatóan javítja a sejt-falalkotók emészthetőségét, a szerves anyagok értékesülését, az adag emészthető energiátartalmát, és takarmányértékesítést.

RILEXINE®
tőgyinfúziós készítmény

Generációkon túl

Az idő múlik, a szabályok változnak. A Rilexine® marad.

Cefalexin-t tartalmaz

Nem kritikus
antibiotikum

Elsőként
használható

Széles
hatásspektrum

Javuló
eredmény

Rövid
élelmezés-egészségügyi
várakozási idő*

*Rilexine 200mg laktáló teheneknek

Shaping the future of animal health

www.virbac.hu • Telefon: (70)338 71 78 • (70)338 71 79 • (70)338 71 77

SZABAD

Ready2Milk™

A PÁLYA!

A jól menedzselte tranzíciós időszak a nyereséges tejtermelés kulcsa. A Cargill® telepre szabott Ready 2 Milk™ programja segítséget nyújt abban, hogy a tranzíciós időszak kockázatait lehetőséggé változtassuk és ezáltal egy kiemelkedő laktációs teljesítményt érjünk el.

Cargill[®]
Helping the world thrive

Cargill Takarmány Zrt.
1087 Budapest, Hungária krt. 30.
vevoszolgalat@cargill.com
© Cargill®, Incorporated, Minden jog fenntartva.

WHERE
HEALTH
BEGINS

Pediline

A tökéletes termék csülökápoláshoz

- Erősíti a lábvéget
- Nehézfém- és formaldehid mentes
- Széles spektrumú fertőtlenítőszer
- Kiváló beszívódó képesség

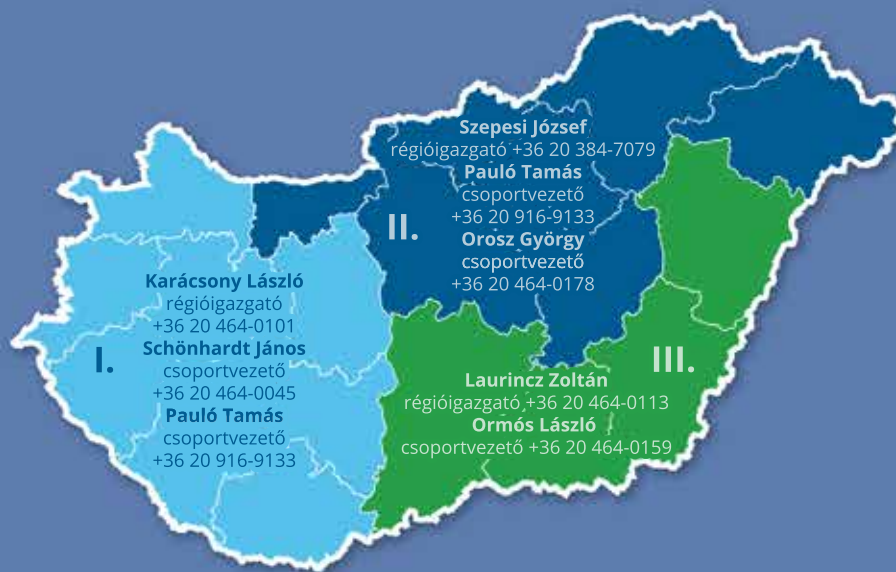
Pediline

CID LINES[®]
An Ecolab Company

Használja a biocidokat kellő elővigyázatossággal. Használat előtt olvassa el a címkén az utasításokat és a termékre vonatkozó információkat. Egy adott termék elérhetőségével kapcsolatos információért forduljon a CID LINES-hez, An Ecolab Company márkakereskedőjéhez.

Márkakereskedő:
ANIMAL-HYGIENE Kft.
2370 Dabas, Ond Vezér útja 9.
Tel: +36-30-229-6794
Email: info@animal-hygiene.hu

Az Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft. két évtizede áll partnerei szolgálatában, értéként őrizve és a napi munkában alkalmazva a hazai termelésellenőrzés több, mint 100 éves tapasztalatát.

Központi titkárság • +36 20 406-7084 • atkft@atkft.hu

Tejvizsgáló Laboratórium • +36 20 229-4965 • kenez.arpad@atkft.hu

- **Teljesítményvizsgáló Részleg** • +36 20 229-4965 • tejlabor@atkft.hu

- **Analitikai és ÁEÜ Diagnosztikai Laboratóriumi Részleg** • +36 20 229-4965, +36 20 464-0147 • analitika@atkft.hu

o **Mikrobiológiai Laboratórium** • +36 20 562-3437 • mikrobi@atkft.hu

Takarmányozási Igazgatóság • +36 20 219-9512, +36 20 382 7153 • taklab@atkft.hu

Füljelző gyártó részleg • +36 20 464-0022 • enar.fuljelzo@atkft.hu

Somos Zoltán tenyésztési igazgató • +36 20 401-5936 • somos.zoltan@atkft.hu

Dr. Monostori Attila főállatorvos • +36 20 464-0147 • monostori.attila@atkft.hu

